

B'ek'bal ti' u tokeb'el
q'u ixoj, viyu'ch'le'
utz ti' u tilb'el aanima

U TZII TI' U

TOKEB'AL U IXOJ TUCH' CH'AO, VA'L YE'K
KO'XH ITXA'K U AANIMA NI'XH IYU'CHLE'

U TZII TI' U

TOKEB'AL U IXOJ TUCH' CH'AO, VA'L YE'K
KO'XH ITXA'K U AANIMA NI'XH IYU'CHLE'

B'ek'bal ti' u tokeb'el q'u ixoj, viyu'ch'le'
utz ti' u tilb'el aanima
U Q'ATB'ALTZII KAJAY TENAM TU TX'AVA'IL IXI'M

Ootzajimal:

As aatz va'l nital u tzii tetz lochb'al aanima kajayil tu tx'ava'il lxi'm, a' va'l ni alon u ya'teb'al yolti' kajayil kam saya'ka, utz nitoksatib' ti' u tokeb'al as sa oksal tu ach qu'u aanima; tuch' ye'nitaq'ax tzii te ti' u titz'ab'al kam satale', eesamalko'xh iq'ii nitoksa tu ch'a'o niq'osaxe', niyansa u titz'ab'al as ta'xh nitoke'b'ele', utz niyansal vitxumb'al tuch' itxumunsale'; echtoke', aatz q'u q'atoltzii sa tilb'e sa toksa titxa'k u tok'eb'al q'u aanima, utz chajpumalko'xh tatin ti' u titz'ab'al kam sa ib'ane' tuch' vixeele' nitzik ib'anb'el u tzii, ech sa tale' kam ech tok tujik ech ye'kan sab'anax u k'axb'ixsa'm, sa teesa ech sa ik'al b'entu tze' ab'il, sa ku' tu k'aa ti' tokeb'el q'u nitxa', xiaak ixviaak, tuch' q'u'l ye'saj itz'aj iya'b', q'opo lachaj ixoj, tuch' q'u ixoj ye'tz'ajel ik'u'l, ye'ni tx'ol yol oj mem ch'oo oj q'esla aanima, ma'l ilochche' sab'anaxi.

Ootzajimal:

As aatz q'u q'esal q'atol tzii tuTx'ava'il lxi'm vet motx ika'pajul talche' echa' ti' va'l naq'b'inajnal ti' ib'anle', ech sa iya'sa, sa ipoyi ech sa taq'b'en tu tze' u aapaav ech sa tilb'e q'u ixoj ye'k satz'ejli tuch' q'u talaj nitxa', ech atil sab'enku tu q'u q'atol tzii, ech sa itxayb'en tu tze' q'u aapaav okeb'en ixoj, echa' elq'om oj kajayil q'u'l nuk'eltib' ti' ib'anax u onkonil jatvatzulen ko'xhtu', aatz u titz'ab'al a' isa' sa'motx iya'sa, sa isotzsa ech sa tilb'e q'u suulachaj aanima q'u'l nitoksa tib' ti' ech sab'en imaj ivatz q'u yatz'ol oj sub'ul, ech sa lochon ti' ma'l u txayoiib' sa imolotib' tuch' q'u q'atol tzii tu va't tenam salo'k a', ech tilko'xh sa taq'vuku' ik'aa ti' itxayax q'u elq'om ech b'iichaj sa ich'o'lixsa q'u b'anol ch'a'o, tilko'xh sa aq'axku' tu tze' ech sa ib'an ilochax q'u'l k'axb'inaj, sa toksatib' ti' u toke'b'al q'u aanima ootzajimal tu kajay u tenam tu salo'k a'.

Ootzajimal:

As aatz q'u q'esal q'atol tzii tu Tx'ava'il lxi'm vet motx ika'pajul talche', ti' toko'p ti' va't kam, tuch' q'u'l nimotx lochon tu q'u tatin tu salo'k a': Ti' u nuk'u 182 tetz u nuk'uiib' b'anel ti' q'u aq'onom tuch' vilochax q'u aanima va'l nimajax taq'onine' ti' ye'tz'aje'l iya'b' utz ni'xh iyuch'axe' yit' elakoj ija'mel echtoke', nib'anax ya'l tesal va'l tzi', atil ma'l nuk'u ti' u nuk'b'alib' atil tu salook' a' tetz aq'onom u tachul 29 tuch' u 105, anko'xh imol u aq'on va'l niyalulok' tu aq'on nitx'iiaxte ya'lumalko'xh tok tu aq'on echa' va'l naq'b'inajte niyolpu ti' u toksal yol tivi' u toke'b'al q'u nitxa' anko'xh imol u k'ayin nitxa', u tal ixviaak nik'ayil

vichi'l tuch' vib'anb'et u nitxa'as nisaji kam b'anel tu vichi'l u ixoj, tan anatko'xh q'u q'atol tzii nitaq'tzii niko'xh isaji, utz aal a' u taq'on ye'k sataq'tzii kam sauchi tan yit' b'a'nkoj niteesal ivi' talaj nitxa' tub'ey as nimotx isa, utz ye'xhab'ilok nilaka tib' ti' utz a' u taq'on q'u q'atol tzii satile' sa iya'sa saq'axtziite, ab'il nitaq'b'en ik'a'y.

Ootzajimal:

As a' ib'o'q'ol sab'anax tu tzii ech sa ib'an ilochax q'u aanima echa' kamko'xh q'u'l ixo'l nitoke', echa' kamtere'n ko'xhtu': Echa' ti' u tokeb'ele', vik'ayit vichi'l, tuch' va'l niko'xh ib'anb'a'nil tuch' vichi'l, tuch' va'l niko'xh ib'anaxya'l itzume'a, va'l aab'ilko'xh imol, niko'xh teljoy tuch'vichi'l, oj kamko'xh va'tj kam ni yuch'axk majte ti' u tatin cheel ti' q'ul ich'ao tan a'ma'l mampaav q'u q'atoltzii salo'k a', loq' anatko'xh nimotx chokonje' ti', utz ni'xh tie inujul kam ech ilochax sa b'anlu tu q'u q'atoltzii, q'u xeen tenam anatko'xh aanima sa ilon ech sa tal vinujul, ech vilochon kajay q'u aanima nuk'eltib' ti' u b'a'nil tetz ijlenaj, nuk'ulko'xhtib' sivatz loq' echatko'xh u titz'ab'al ti' vichax q'u ixoj, nib'an txumb'al ivatz ti' u tekeb'ele'.

Ootzajimal:

Aatz q'u q'esal q'atoltzii tuTx'ava'il Ixi'm vet motx ika'pajul talche', unuk'u ti' u tokeb'al q'u nutxa', tan ni'xh isavasa ti' u tatine' as atiaa niko'xh toyaq'u titz'in ye'kko'xhtokeb'al, ech toke' sab'anax tuch' tu tatinti' u toke'b'al as ye'kan sa tila k'oj xe' va't u aanima va'l vet k'ulun, utz ech itxa'k u tzii tza' sa toksasatib' ti u toke'b'al q'u nitxa' ech tx'anel sa paalka ye'kan sa yuch'li niko'xh sa'koj ch'aoli; utz kajay q'u vatzul q'u nitxa' tu viya' ni'xh isavs lochb'al tuch' kajay q'u aanima ye'saj itz'aj viya'ab, a' u tzii nitaq' u q'atoltzii tetzvilochb'al kajay q'u talaj nitxa' echa' ti' u toke'b'ele', tuch' viyuch'le' oj ye'kan nitaq'ax iqu' tul ti' lochche' tan t'es ipaavkoj ti' pektuch' viq'aq'l u tzii tza' sa oksal tu jik tuch' viye'xtxojla txumb'al nitoksa.

VILOCHCHE':

Aatz u tachul u tzii ni k'axb'sancheel yit'echtere'nkoj ti' vilochax u toke'b'al q'u talaj nitxa', echtoke' ni'xh isave' sa b'anax tuche' ech sa tz'ajsalok tere'n ech sa txakunsali, u tzii sa lochon ti' taq'ax b'an tu tze' ti' vipaav, nititz'al u kam tza' tan txumb'altek ivatz q'u nitxa' cheel a' kusa' sa taq' iqul tul u aapaav, echtoke' jatvatzulko'xh kam iq'omal tu u tziitza' ti' u tokeb'el q'u aanima ch'oonale, ni'xh ich'aoile', niyuch'le' ye'kko'xh itxa'k eesamalko'xh iq'ii.

KAJAY TOK TI':

Echa' u tokeb'al ti' u aq'on echa' va'l nitale' a) tetz utachul u tzii 171 tetz kajayil aanima nitoksatib' tu
Tu tuuleval u Tx'ava'il lxi'm.

NITAL INUJUL

Va'l tule':

**U TZII TI' U TOKEB'AL U IXOJ TUCH' CH'AO, VA'L
YE'K KO'XH ITXA'K U AANIMA NI'XH IYU'CHLE'**

► NIMLA TZ'IB' I

KAJAY Q'U ITZ'AB'AL

Tachul u tzii 1 u toke'b'al u tzii. Aatz u tzii a' nik'uchunsa a' nititz'a iya'sal u k'o'pi'm vipoyile' sab'en tu tze', sa eesal u toke'b'el u ixoj tuch'ch'ao, viyuch'le' sa oktu ach as aanima, sa ab'il viyol ech salochax ti' vik'axb'ichil ech sachool q'u kam q'u'l kam vet b'anaxte echa' u paav u yansa'm.

Tachul u tzii 2 ixet'eb'al. A' vixetixsal toksal u tzii ti' junun q'u jejleb'al echa' va'l tza':

Jutxumanko'xh tu': nitoksa tib' ti' va'l ye' ootzajimal u tetzka'aoltib' q'u aanima ela k'axb'inaj, jutximal ko'xh tu' ye'xhab'il ni aq'onelu'l itziil mujelko'xhta'q'o k'uxh nich'otilte.

Lochcb'alchit tetz: Kajaya q'u aanima k'axb'inaj echenchit sa lochax sijununi' ti' q'ul ik'axb'ichil ech sa ilaxi tx'anel tatin sa ib'ane' utz sa oksal tu ach u tokeb'al as aanima tatine' tan a' vib'oq'ol.

ye'kam sa q'aav k'axb'isali: Echa' va'l ni tal tu u tzii tza', kajay q'u ye'xtxoj sa eeaal tu u tzii u k'axb'ixsab'al, u eesab' q'ii q'u chi'o'mlachaj yol tan ni k'axb'ixsa u aanima tu u titz'ab'al tuch' vitxumb'al.

Echen ilb'emal ich'ii q'u talaj xiaak tuch'q'u talaj ixviaak: Kajay q'u'l nib'anax tu q'u aanina ch'oonale ye'saj itz'aj iya'ab', tan a' isa' ilb'emal echa' q'u xiaak ixviaak, a'kusa sa oksal tu ach xo'l q'u aanima k'uxh ch'oonale', echa' ti' q'u aq'on ech sa inache' as molteku'en ech sa ba'ana tu ch' vik'axb'ichil ti' u tokeb'al k'axb'inaj, k'uxh choo tanechen sa oksal tu achi' q'u titz'ab'al atile tan iq'omal b'a'nalachaj itz'ab'al taq'o k'uxh ch'oonale.

Ye'kixvaiib': kajay aanima k'axb'inaj sa lochaxi, k'uxh kam kamko'xh sa uleb'eli tan q'e'lelok u tzii ti', ti' tak'axb'en tu tze' ojsa'ko'xh kuyaxmajte echa' ti' vik'axb'ichil, ye'k tel aanima k'uxh kamko'xh aanimaail vinaj oj ixoj, kam ko'xh iya'ab', k'uxh tilko'xhtotziioxhil nib'enka, k'uxh kamko'xhib'anon u aanima tan atiltoke'b'al ti' q'u'l nib'ane' utz k'uxhkamk'xh sa jajaxte ti' va'j kam.

Atiltoke'b'al sa yolon tuxo'l : Kajay q'u'l ni sa'a utz titz'a ech satele', ti' q'u aanima k'axb'inaj, echen sa ch'otili kam ech tatine' kam va'l nib'ajon as ye'ko'xh ni yolone' ech salochax ti' u tatine' tan niyansa. Tan oksamaltek ma'l u txumb'al ti' kam ech ilochax sab'anli ech sa'tek oksal tu sayolon tu xo'l ech q'oon sa okmol, loq' a' sab'enku ti' ti' viyaab' oj aak'u'l teku'en atiltek itxumb'al.

Atoj tatin vib'anon q'u qetzk'aao! sukuvatz: Echsa ootzajil u toke'b'al junun aanima aaya' q'u'l k'axbinaj sa kolax q'ul ib'anone ech sa kutxayqib' tuch' vib'anone', tuch' u atib'al va'l atilka ech sa ch'otil itzi' q'u aanima, ech sa ab'l tkeb'al kam b'anel tu vitiichajil q'oon sa uch aq'on ti' kam ech ilochax sab'anli.

Talax elu'l itziul: Kajaya q'u aanima k'axb'ixsamal echen sa t'oyaxi echa' ti' kam u toke'b'al atile, echa' ti' u locho'm nib'anax sija'ch, utz echen sa alax itziul te kam ech iveet sab'anax tuch', sa chokax q'u titz'in tatzik, tuch' u tatin tu vitenam kam ni k'axb'ixsan tu va'l itz'pinajka.

Aq'on tu vitiichajil: Echen sat'oyax kajay q'u aanima k'axb'ixsamal echa' ti' kam va'l nisavsa ech salochax tu vitiichajil, ech sa ichok iya'sal u k'axb'ixsa'm ech sa ch'ii tuch' u titz'ab'al kam va'l nititz'ab'en ti' u tatine'.

Pojb'ab'al: Jank'il q'u'l sab'anli atil tu tzii tza', echen sa ilchi kam tilb'el sab'anli, ech sa ab'ltoke'b'al kam b'anel taq'o ti' u tatine', utz sa saseb'lan ib'anax tuch vilochche' tan ni'xh isave' sa tzaq'b'el ti' q'ul iyol.

Ye'k sa txub'a'li li k'uxh ch'oonalko'xh iya'b': Echa' oj ye'k saveeti tuch' q'u'l ch'oonale k'axb'inaj oj atil sochich k'u'lal utz atilchit tokeb'al sa satale' tan i' viya'ab' k'uxh aye'n tu vi'aji'tz, sa tale' as ch'oonale' atzi' chajko'xhtu' tan kajay atiltokeb'al tan junal aanima.

Sa q'aavtoksa titxa'k u toke'b'al: Nojchitu' sa q'aavtoksa titxa'k u toke'b'al va'l vet eesal iq'ii ti', oj vet okeb'eli, ech sa q'aab' ichab'a tatib'al sijunuil, ech sa ilax vivatzine' tan kamal tx'anel chit itxuq'txune', utz vet txumunsal ti' utz sa'nal txuq'txun unpateecha' va'l atichnalka.

Oxva'l tachul u tzii, 3. Nital inujul, sa toksa u tzii ti' sa ich'exu. Aatz u tzii tza'

Sa tal inujul ech tuch' txuq'txunchil sa aq'oninsal u tzii tza' tuch' q'u nojla titz'ab'al sa tile', kajay q'u toke'b'al atile ech sa imoltib' tuch' q'u tzii' tu va't nila tenam tu salo'k a' tetz u nuk'u sa ika'paju talche', nital tu nimla tenam tu Tx'ava'il lxi'm, a' xamelku ti' vib'anon kajay aanima tu junun tenam a' u toke'b'al u tzii tza'. Jank'atq'u kam ye'xhkam nital tu va'l ech sapaalb'en tu va'tzu tzii tetz k'axb'eb'al nik'alonb'en tu tze' ech a'tek sa ilon u b'anoltetz u tzii, ech a'tek sa alon kam sa b'anaxte, sa'chko'xh ok tu nik echko'xh tza' pek oj sa b'en ichoo tu tze' echtoke' aye'n u ya'teb'al yol tzixe'.

NIMLA TZ'IB' II

AATZ'IB' TI' Q'U OKEB'EN U IXOJ YIT' B'A'NKOJ IK'U'L TI', ECH NI K'AXB'IXSA UTZ NITOKSATIB' TI' Q'U AANIMA K'AXB'INAJ

Kaava'l tachul u tzii 4. Aatz'ib' ti' q'u okeb'en u ixoj yit' b'a'nkoj ik'u'l ti', ech ni k'axb'ixsa utz nitoksatib' ti' q'u aanima k'axb'inaj.

Vet chokax u aatz'ib' tan nisave' echa' ti' nitokeb'el q'u ixoj tuch' ch'ao, tan niyuch'axe' utz nilochche' nitz'ajsaoock tixol u taq'on u ka'b' ijlenal tu Tx'ava'il lxi'm, ech sab'anb'eli ti' vib'anon u aanima echa' va'l tz'ib'amalka tu tzii.

Aatz u aatz'ib' a' uaq'onintetz a' chokonnajtetz u ka'b' ijlenal tu Tx'ava'il lxi'l, yak asa itz'ib'a kam b'anel taq'o ti' u tatine' tuch' viveete' tu vik'axb'ichil.

O'va'l tachul u tzii 5 u tootzajib'al u aatz'ib'.

U aatz'ib' yit' b'a'nkoj ik'u'l ti' va'l tuch' ch'ao nitokeb'e, utz ni'xh ik'axb'ixsa tu ch'ao ech ni toksatib' ti', loq' sa'naltile' nojchixhtu' ech sa toksa u tzii ti' nital echtza':

Sa ik'ula tan imol sa tiq'o ib'ey utzsatalte kam ech iveet sa ib'ane' ti' kajay q'u'l vet uleb'eli utz ab'il sa lochon ech sataq' yak'il ti' km tokeb'al as niko'xh iyuch' aaniam utz nitokeb'e yit' tinujulkoj vib'anone' tzi' ech sa chokax lochb'al tu salo'k a' tuch' q'u q'atoltzii ech sa toksatib' ti' q'u aanima ech vilochax sab'anli.

Ni qab'na tu q'u q'atoltzii as sataq'yak'il ti' toksal titxa'k u tzii tza' tukajil tenam ech sa oksal iq'ii q'u b'anoltetz taq'on tan tx'anel taq'online'.

Sa taq' yak'il ti' utz satil inujul kam b'anel taq'ou tzii, sa'chixh txakunsal tu q'u aanima oj ye'ka, ech sa satile' b'a'ntzik oj ye'xtxojko'xhtu', utz sa q'aav ib'an tuche' ech tx'anel sa elku taq'o. Sa ib'antuch u itz'ab'al sa toksa b'a'nla paab'al txumb'al ti', ech sa ichok txumb'al kam ech itxakunsal sa ib'ane',ech sa alax itziiul, utz sa ab'ili kam b'anel taq'o ti' vitxakunsale' tu junun q'u tenam ech sa oksal tu kajayil q'u aanima ixoj, vinaj tuch' jatvatzul u b'anonchil,tuch' ti' vik'axb'ixsal jununtenam tu u ku nimla tenam, echa' ti' u ya'ab', u b'ano'm viyolon q'u aanima tilko'xh k'asnajk'ul chukchajko'xhtuch yol ti' a'chit echa' u tenam va'l sa txakunka tan a' ib'o'q'ol sa ab'il toke'b'al tuch' vib'amb'el u tzii tza'.

Sa ipaab'en q'u itz'ab'al, tuch' va'l b'anel ti' taq'o, echa' taq'onil u itz'ab'al, ech sataq'tzii u aq'onintetz u tzii tza', echa' q'u q'esal q'atoltzii tu salo'ok tan nitxum ivatx kajay q'u talaj nitxa'.

Ehen sa titz'a itx'olax inujul kam ech ich'iib'en u tab'il tokeb'alech sa elu'latz saj, sa ipaa q'ul itxumb'al q'u aanima kam nital ti' u tzii tza' utz kamtoke' ye'xhab'ilko'xh nitela'tok ti' as niko'xh tokeb'el q'u ixoj, viyuch'le', tuch' vich'aole', tuch' u tilax q'u aanima, tan b'enchimal anko'xh q'u xeenal nimotx b'anonje' q'u kam tza'utz ye'xhab'ilko'xh ni aq'on elu'l itziiul, echa' u nuk'ich aanima nimoltib' ti' toksal tijle'm, tuch' vib'en tu aq'on q'u aanima tu va't tenam tziian.

Sa ib'an ya'al itx'olax inujul ech sa toksa tuxo'l tu nuk'u ech ka'va'l iveet sa ib'ane' oj kajay sa ib'ane', ech sa tx'olax inujul tu q'u q'atoltzii tu salo'k a'.

Sa motx inuk'e' kam sa'motx ib'anteech ichoke' kam ech ib'amb'el sa b'anli, ech ye'ksa ku' tu u yolpichil utz ye'xhab'i sa ik'axb'ixsa tu u aanima as b'a'n tatine' ech tx'anel topon tu tab'ib'al as a' niloch q'u b'a'nalachaj aanima,q'u'l nojchit ye'xhkam nib'an u ye'xtxojil, jik vitxumb'al.

Ech sataq'b'entu tze' u aapaav, ti' vipaav nib'ane' tan ye'tootzaj kam va'l nib'ane', ech toke' vet ku' tu u choob'al paav ech ti' ye' ab'imal taq'o as ye'xtoj kamko'xh sa uleb'el aanima tan atil choopichiltetz tu vatz u tzii tza' tan atilaanima aq'onintetz.

Sa atoksa, tu va'l nisavsalka, echtoke' sa'motx ichus tu q'u aanima,ech sa tootzaji kam u toke'b'al u tzii tza' tan echen chi sachusaxi kam u tokeb'al utz kam iq'omal taq'o, ech ye'k sa ku' tu k'aa, tan oj saqeloni tan ootzajimaltek taq'o kam ech taq'onil u tzii tza' ti' viqelb'alil ech sa aq'axb'en tu tze' ti'.

Sa' motx inuk'sivatzej kam ech talax inujul sivatzej sa motx ib'ane', ech tx'anel sa elku q'u aanima tu q'u q'atoltzii, ab'il sa b'anon ta'xh u lochob'eiiib' tuch' q'u aatz'ib', tan a' va'l sab'aon tuche' kam nib'anle' ta'xhtetz sa itz'ib'a viyol u aanima ti' va'l ni jaje'.

Sa'motx chokax q'esal tu junun q'u nimlachaj tenamech ye'ko'xh tiil sa tx'olax inujul q'u kam nituche', sa yolaxi sa nuk'li, kam ech taq'onil sa b'anli tan a' u taq'on u aatz'ib' sa ib'an tu nimla tenam.

Vaajil tachul u tzii 6 b'anoltetz.U aatz'ib' sa ilon kam b'anel taq'o nitzik inimal va'l nital u tziioj ye'xhkam echa' va'l itz'amal ti' ib'anle'. Tuch' vi'q'aq'al utzii tza' ech sa okal titxa'k loq' a' sa b'anon u aatz'ib', tan sa ichoktere'n imol sa taq'oni echa' q'u molich aanima tu kajayil u tenam ech chukchajko'xh sa'motx ilon ab'il va'l ni oke'b'en u ixoj, utz ab'il va'l niyuch'un va't aanima tu aq'on oj tuch' vitxumb'al.

► NIMLA TZ'IB' III

U TILB'ELE' SA A'BI'L VIYOL Q'U K'AXB'INAJECH SA MALU TI' YE'KAM SA B'AMLI

Jujva'l tachul u tzii 7 vimajaxe'.

Ni tab'il toke'b'al as echa' ti' vimajle' tan sa b'anax tuche' utz sa atin ilochb'al ech ye'kam saokeb'al q'u ixoj, tuch' viyuch'le', va'l kam ko'xh nituleb'ele' , echa' q'u'l kam nijaje', kam nituleb'ele' ni txumb'al ivatz tu va't aanima echa' oj nib'an va'j ipaavech nitx'olon ti'.

Vaaxajil tachul u tzii 8 ni taksa tib' ti'.

Sapobj'al ib'anax tuche tan ech va'l nital q'uq'atol tzii, sa ab'il toke'b'al kam nib'ax te'l q'u ixoj ech sa chokax vilochb'al tu va't nimla q'atol tzii, ech ye'kam sa chiivat zil tu va'j kam, ye'xhab'il ve't sa eesan iq'ii sa oksal tu ach q'u toke'b'al, ech q'oon sa ok tu jik q'u kam tza' tan tilako'xh yol ni tuleb'al q'u ixoj ye'kkoxh tokeb'al utz kam chaj toke' ni b'anax ech tzi', esa va'l sa b'anlu tuche'. Aatz q'u nimla chaj q'atoltziia'tek q'u'l sa'motx ilon kam b'anel taq'o, sa'tek sa aq'axka tiq'ab' utz a'tek sa alon kam sa tuleb'al ilochche', ech sa'motx ipaa qul itxumb'al, utz oj kam ichool sa ib'an u b'anol tetz ech q'oon sa toksa tib' ti' u q'axb'inaj tu va't aanima.

B'eluval tachul u tzii 9. Sa ib'antab'ile'.

A' va'l nisave' sapobj'ali tan q'atomb'al, ye'xhab'il ni itz'an, echtoke' nipojb'al q'u q'atoltzii ti' sa iseb'a tib' ti' ib'anax tuch u ziii tza ech sa ilax inujul, ab'il nik'axb'ixsan tu yol, oj nik'axb'a tuch' q'ab' oj tu ajan echa' saq'aav oksa tu ach xo'l q'u itz'inatzik, ech sa ilb'al q'ul iya'ab', k'uxhkamko'xh aanimail, vinaj oj ixoj a'chit echa' q'u'l ch'oonal iya'ab', ye'sajen itxake' itxumb'al loq' sa k'uchunsan b'anone'.

Echa' ti' q'u aanima molel tib' ti' u locho'm tan sa ch'otilte kam b'anel tu vilochone' echsa b'anax tala inujul a' sa iloch q'u'l k'axb'inaj. Echen sa'tere'n ichok ilochol ech kajaysa motx lochaxi, utz satib'i itziul ab'iltere'n k'axb'inaj, echok aanima ti' viy'a'b' ech ye'ko'xhna'l tab'ititziul a'chit echa' q'u talaj nitxa', tan ni'xhib'an txumb'alivatx tu va't aanima utz tilayol tan ye'nitx'ol talche'.

Laval tachul u tzii 10 K'axb'inaj. Aatz vib'a'nil u tzihi tza', nitab'il toke'b'al as k'axb'ichil tan ti' q'u aanima k'axb'inaj tu ch'ao, ijunal oj kalab' ixaane', b'anel txumb'al ivatz ko'xtene jatva'xko'xh ya'ab', kaanatek ichaya'lil utz ye'xhab'il nilochon ti', sib'axko'xh aanima q'etmotx itz'ej itxumb'al tuch' inachb'al tan oknajtek xo'val k'atza ye'texh ninache' til nitaq'vuka tetz ya'avtexhtu', ti' tan eesamal iq'ii ti' q'ul ib'anone' tuch' tokeb'al, iq'aq'al q'ul ik'axb'ixsale' ech kamtexh nimotx ib'an taq'o, niqel u tzii va'l atile' echtoke' sa aq'ax b'l tu tze'. Utz k'axb'ixsamal tu q'u sol ko'xtene tuch' q'u aanima atich ok tijle'm xo'l tenam, tuch'ko'xh vib'anone' yak ik'axb'ixsa aanima, sib'la chit tilayol uleb'emal tu q'u aanima echtoke' nichokon kutxumb'al ti' kam iya'sal sab'anli tan paalnajtek kuk'u'l tu ch'ao utz ni save' sa tx'olax inujul ech sa'tek lo'tz'b'iiog tan tan tila yol q'u k'axb'ixsa'm b'anelka ko'xtene, echtoke', cheel nalko'xh iyae', tx'olaxoj inujul, ech niko'xh va'toj aanima sa k'axb'ixsali tx'anelko'xh sa paalika, pek a'techitlachokon oj la ku' tu tze' tuch' vib'anone' utz ye'xhkamtek sa quebe' ilochche'.

Junlaval tachul u tzii 11 u tokeb'al u aanima k'axb'inaj.

A' u toke'b'al q'u aanima k'axb'inaj, echa' q'u'l sa qale' tza':

Vimujax ivatz q'u qetzka'ool o' aanima k'axb'inaj titz'intatzik.

Viq'aav tu tilb'al q'u aanima, u titz'ab'al xo'l kajay q'ul imol,

Vimolmochil q'u itz'inatzik,

Q'esal lochol q'atoltzii tetz a' isa' atil ootzajib'al ti' tuch' ma'l oksan iyol ech sa lochax u aanima ti' va'l ni jaje', ech sa atin tu tootzajib'al kam ti' va'l ni jaje' loq' satab'i tukuyolb'al, ech q'oon sa tab'i toke'b'al kam ti' salochaxka.

Q'esar lochol q'atoltzii tetz q'atoltzii atil tootzajib'al ti' ech sa tal tu yolb'al kam va'l nituche' nib'anaxtu atib'al ech saveeti sa lochaxi. A' echa' q'u talaj nitxa' tuch' cheelem ye'saj itz'aj iya'ab', aatz viq'esar q'otoltzii tu salo'k a' a' q'u'l sa chajon k'asu'l q'u q'atoltzii ech sa ipojb'atib' ti' kam echa va'l kam sa b'anaxte tan techal nituleb'ene'.

Tiira sa oksalka tu u nimla tenam ech tx'anel ik'ulche' sa b'anli tan a' sa aq'oninku ti' u b'a'nil a' isa' sa iloch u aanima va'l k'axb'inajteku'en ech sa ilb'eli.

Sa b'anax tuch va'l u tatin u k'a'nla aanima,

Sa q'aav ilb'el u aanimaecha' ti' u toke'b'al as vet motx b'anax iveete' ye'n oksal tu ach xo'l q'ul imol, ech q'oonko'xh vet toke'b'e utz kamtereko'xh ib'ante,

Atiltere'n as saqoksaqib' ti' ech sa oksal tu ach q'u aanima tuch' q'ul itxumb'al, ech sa ootzajili as aanima tatine', tan atiltoke'b'al echa' u qatine' tza'.

Aatz q'u toke'b'al junun aanima echa' va'l ni tal tu u tachul u tzii tza' tan junal kumolqib' o' aanima, utz niko'xh teesalka tu ach utz kamchaj toke', ye'ko'xh ilel ab'imal kam b'anel taq'o.

Kab'lavaltachul u tzii 12 Sa q'aav ok tu ach q'u toke'b'al. Aatz q'u'l atiltokeb'al ti'sa ootzajili eh lochaxi sa aq'axtziite, kamtere'nko'xhtu', echa' q'u'l tza': u tiichail, viq'ii saj, u chusb'al, ech tx'anel tatin tu vitiichajil, tx'anel tatin xo'l q'u titz'in tatzik, sa q'aav txuq'txun tuch' vitxumb'al, sa ak'ulchusb'al, tuch' ipaasat ik'u'l ti' u titz'ab'al, tuch' kajay u toke'b'al nital u nimla u' tetz tzii tetz tx'ava'il lxi'm kajayil, q'u tzii, ka tilb'ele, tuch' u nuk'u sab'anax tuch' q'esar q'atoltzii tu salo'k a' a' va'l iq'omaltib' iyak'il tu amaq'.

Oxlaval tachul u tzii 13 u toksal u xochb'al sab'anli. Echa' va'l ni tijle va'j kam oj nitijle as nik'axb'ixsa aanima, echa' va'l nitoke'b'e utz nipoyi, q'oonko'xh nib'anb'an ik'axb'ixsale', kamko'xh nituleb'e, utz ye'k tu u tzii q'u'l nimotx ib'ane' echtoke', sa xochpi utz sa aq'axb'en tu tze' tu q'u q'atol tzii, tan atil nimal q'atoltzii as a'chit u taq'on tuko'x un mu'k'ul sa aq'onin ti'. Aatz u xochb'al sa oki ye'k sa aq'ax elu'l itziil, niko'xh sa'koj ootzaili ab'il ni xochon.

Kaalaval tachul u tzii 14 sa xeel ib'en q'u'l nib'en aq'oninoj tu va't tenam. Ye'k sa iyansa q'u taq'on atilesab'en tu u tenam sa oponka, echtoke' chajpumal uchchil tilko'xh oponko' echen sa tab'itokeb'al q'u q'atoltzii sa'xh ib'an ya'l ixeel q'u aanima ech ye'k sa k'axb'ixsali, echa' q'u'l saqale' tza':

Sa aq'ax iyak'il q'u xeenal q'ul nixeen tu vatz q'u naje'el ni'xh isave tan ech u tilb'el u aanima ech ye'xh kam sab'anon tu bey, tx'enel ko'xh topon tu va'l sa oponka,

Sa'xh b'anax ipich'ul q'u tu' iq'omal taq'o, u tu'al u ch'ich' tuch' chumintetz a' isa' tz'ejel q'u tu'ech ye'kko'xh ka'ltzii topon tu va'l sa oponkaech ye'k txub'a'l sa u chi.

Sa'xh b'anax ipich'ul kajay q'u u' echa' q'u'l ye'tz'ajel iya'ab' tuch' u aak'ul va'l xamel ti' a' imol, tan ab'il sa itxakb'a'tib' ti' echa' kamva'j sa ib'ane'.

Sa'motx iyol sivatzaj ech sa ab'iltok'e'b'al kam sa b'anaxte echa' q'u paav nib'anlu tu q'u aanima, echa' ti' k'ulb'altib' b'ey junal moleltib' aanima tuul cha' q'u elq'om oj yatz'ol aanima, ech va'l sa'x ilchi sa uuleb'eli xeele tan ni'xh iyansa tatin ichokob'ettib' q'u aanima taq'o, ech satxayaxi.

O'lavaltachulutzii 15 **Echtuko'xhunmu'k'ulsaxochaxtumolichaanima nuk'el tib' ti'.Aatz u nimla q'atb'al tzii sa tootzji tan a' u aq'onintetz echa' va'l nital tu u tzii tza', echen sa tal itziul kam ech ilochax u aanima k'axb'ixsamal ech iloch'e' kam b'anel taq'o ti' vik'axb'ichil utz sa til inunjul ti' vilochche'.** Oj aatzu aanima ch'oonal viya'ab',ech aatz u nimla q'atb'altzii sa tal opon tu u q'otoltzii tetzchit talaj nitxa' ech sa xe't u xoch'al ti' u aanima va'l nik'axb'ixsan q'u ch'oo.

Oj aatz u aanima salo'k a' vet k'axb'ixsali echtuko'xh unmu'ku'l sa xochax tu nimla q'atoltzii ech tuko'xh unmu'k'ul sa b'en ilaxoj kam b'anel taq'o ab'il unb'anonech chokaxi sa'motx elchaj ti' taq'o.

VIXE'TIXSAL IBANAX TUCH U AANIMA K'AXB'INAJ ECH SA LOCHAXI

Vajlaval tachul u tzii 16 q'oonko'xh ixe'tixsale'. Aatz q'u aanima ka'xb'ixsamal ech saq'aavo'k tu q'u tatib'alloq' b'a'nla xeemal tek iq'aavb'en ech ye'xhab'il sa kalabtziun ech vilochax sa b'anli ech sa'tek txuq'txuni tan xeemal tek tu xeenal iq'aq'al q'u q'atoltzii.

Aatz q'u aanima nuk'el tib' ti' u b'a'niltu Tx'ava'il lxi'm ech sa'motx inuk'sivatzej ti' kam sa'motx ib'ante tan ka'va'ltektokti', ela sa'motx inuk'e ech sa jajax lochb'al te, ech lochon ti' q'u'l sa'motx sotzonku ti' u kam vet u chi utz a'tek sa alon kam va'l sa b'ali ye'k sa'koj iyansa u toke'b'al echa' ti'u tatine' tu va'l jejlleka.

Aatz u poj'b'antetz kajay u tzii tu salo'k' a' tan a'chit locholtetz aanima ootzajimal as tetz talaj nitxa', utz elatek u taq'onin tuch' a'xamelku ti' va'l nital u tzii echa' tatin q'u nitxa' ye'saj itz'aj iya'ab', junal nitxa' txumb'al.

Ojkajaychit la tal unimla q'atoltzii tetz tenam xeeoltetz kajay aanima tu va't tenam, iq'aq'al q'ul ich'otit itziil, ech ye'ko'xhtiil tab'it itziil kajay q'u aanima aatx'ava'il lxi'm junal k'axb'inaj vet motx yutz'axi tuch' q'u kumol b'ennajjok salo'k a', ech u toke'b'al sa'chit ilax inujul ech sa lochaxi tan ye'k tu u tatib'al va'l itz'pinajka echtoke' txumleb'al ivatz ti' u tatine' ab'ilkoj ti' echtoke' nisavsa vilochb'al tu q'u q'atoltzii.

Jujlaval tachul u tzii 17. Vixe'tixsal iq'aavixsal tu vitx'ava'. Aatzvique'sal u nimla q'atb'al vatz, ni tilb'e kajay aanima k'uxh tilko'xh atilka tan nitaq'onin tuch' q'ul imol ech sa ole' ti' q'u'l atilok ixo'l tuch' yit' b'a'nkoj ik'u'l ti' tu va't tenam aya' q'u'l k'axb'inaj tu va't aanima, ech sa ichab'a va'l k'ajel ti' taq'o q'u'l ye'xhka't tu vitx'ava' tiitatine utz nuknuch tatine', tu q'u tokeb'al as aanima, ech sa tokxa tu ach kajay q'u'l k'axb'ixsamal loq' a' sab'enku ti' va'l nojchit tx'olo inujul q'u txb'kin echa' ti' q'u'l nojchit k'axb'ixsamal aanima taq'o ech a' va'l sa til inujul. Ye'k sa iyansa va't aanima ti' u tatine' k'uxhtilko'xh atilka tan sa iq'aavixsa b'en tu u tatib'al, ech sa ik'ula ti'vitiichajiltuch' vitxumb'al ech tx'anel tatin taq'o ye'kan k'axb'ichil, tan nojchit atiltoke'b'al tetz u tatine', oj k'amolko'xh tatine', oj tiira jejlle tu va'l atilka tan a' ootajintetz u xochol.

Oj nojchit sa inojpixsa ti' q'u k'axb'inaj ech sa q'aavixsalb'en tu vi tenam itz'pinajka, aatz viq'aavixsal b'en tu vitx'ava' tan ye'ktek ch'ivab'al tan ye'kko'xh tokeb'al vet b'anaxte. Echa' ti' u kam vet b'anaxi tzi' u k'axb'inaj oj ye' tz'ajel q'u tu', aatz u q'esal q'atoltzii tu salo'k a' sa'motx itx'ol inujul sa' otx ipxitib' ti', a'tek imol u nimla tenam va'l va'l jejeleku u k'axb'inaj aatz q'u tu' tetz ipaaleb'al sa'motx ichok inujul kam ech iq'aav k'asu'l sa ib'an u aanima tu vitenam tan u taq'on atile.

Vaaxajlaval tachul u tzii 18. Vixe'tixsa u toke'b'al u aanima ti' viq'aavb'en tu vitx'ava'. Aatz q'esal q'atoltzii tu salo'k a' echenchit sataq' tzii sayolb'eli, echa' ti' q'u'l sa qale' tza':

A' imol sa ilochtib' u va'l u q'atoltzii va'l nib'en tu salo'k a', a' qale' q'u'l tx'ololchittetz q'u txa'b'kin.

Tan a' va'l sa oksan u paab'al ti' kam b'anel taq'oech sa lochax ti' u tine' ab'il mujun utz ech sa eelu'l vatz, echa' ti' vitxumb'al ech kajay q'u k'axb'inaj sa ilaxi ech sa alochchi, sa utz nuk'u tuch' va'l sa yolb'eli aya' q'u q'esal q'atoltzii.

Ech ye'ko'xh tii tuch' yol tuch' q'u itz'in atzik oj u aanima va'l ootzajima tu u tenam va'l itz'pinajka, ech ye'ko'xh tz'al iq'aavu'l tu vitenam u aanima nik'axb'ixsale'.

Sa aq'onin ti' u nuk'u echa' q'u aanima nimotx b'en aq'oninoj tu va't tenam, k'uxh ye'kan taanima tan sa vu'l vichi'l ech vilochax u aanima va'l k'axb'ixsamal, a' titz'ab'al sa lochchi tu u mu'k'ul utz echatko'xhtu' k'uxh ma't ib'en nimal q'ii tuul chen sa q'aav tootzaji vitx'ava' va'l itz'pinajka.

B'elelaval tachul u tzii 19 Nuk'b'al u' tetz vitxumb'al junun nuk'ich aanima ech sa lochon ti' viq'aavb'en tu vitx'ava'. Aatz uaatz'i aq'ol echb'ub'al tuch' q'atoltzii tetz etzyol tu salo'k a', echen sa toksa u yol, sa ib'antuche', q'ul imoltib', u tilche', ech sa paae' kam b'anel taq'o u:w

Nuk'b'al u' tetz vitxumb'al junun nuk'ich aanima ech sa lochon tuch' u tab'iltok'e'b'el va'l ni jaj q'u k'axb'inaj tilax u aanima tuch' q'u,

Nuk'b'al u' tetz vitxumb'al junun nuk'ich aanima tetz viq'aavb'en tu vitx'ava' q'u k'axb'inaj tuch' u tilb'ele' s animal tetz q'u'l nimotx ijaje' tuch' q'u'l nisa'a q'u k'axb'naj oj ye'k sa jatxaxi utz ojye'k sanimali sa ilaxi kam sa b'anaxte.

NIMLA TZ'IB' IV

Q'U K'AXB'IXSA'M A' XAMELKU TI' VIPAAV KAM ECH TOKEB'ELE', VIYU'CH'LE' UTZ KAM ECH TILB'EL Q'U AANIMA SAB'ANLI.

Unk'alal tachul u tzii 20. nilochtib' tuch u tzii 6° .tuch' u junla itoxk'al 51 tachul tetz u b'enchil tu tze', u tiq'ottib' 17-73 tachul u tzii tetz nimla tzii tetz kajay kam, echtoke' nital echtza':

"6°. Aatz q'u'l atilku' tutze' ti' qul ipaav b'anelnal taq'o echa'va'l nital tu b'axa k'ujul I tetz u nimla III".

Ma'l ika'k'al 21. Nimolotib' tuch' u tachul u tzii 5° , tuch' u tachul u tzii juvva'l ivajk'al 107 u tachul val u b'enchil tu tze', a' u toksal tu as ni tal ech tza' 17- 73tetz nimla tzii tetz kam kajayil, echtoke' nital ech tza':

"5°. Ti' tan ka'vatzul tiq'ottib' tu u q'ii tzi' ya'k sa b'enoj tu tze' a' va'l nik'uchunsav ti' u paav va'l b'anel taq'o echa' va'l nital u b'axa k'ujul I tuch' u Ka'b' k'ujul II tetz u nimla tz'ib' tu ka'b' u' II tu tachul u u' tetz b'enchil tu tze'.

Ka'va'l ika'k'al 22. Sa imolotib' tuch' u tachul 6° a' imol u tachul u tzii vaaxajil ivajk'al 108 tetz u tachul u b'enchil tu tze', u toksalka tu ach 17-73. Tez u nimla tzii echtoke'ni tal ech tza':

"6°. A' saku chab'aav tu tachul u tzii va'l ye'nik'ultib' xo'l ivatz tuch' niyaan ti' kam nib'anax te'l q'u talax nitxa' ch'oonale echtpkenitaq'ax ma'l iq'ii ti' sa ichajb'en ech sa xe't tal tu u mu'k'ul tzi' sa lochchi ponnal viya'ab' ech saya' lochche' k'uxh nimaltek iya'ab' tansa lochaxi.

Oxva'l ika'k'al 23. Nimolotib' tuch' laval ivaaxajk'al 150 u tachul u tzii ka'va'l q'u u' nital ib'en tu tze' u tachul 17-73 tetz u nimla tzii ni tal ech tza':

Laval ivaaxajk'al 150 tachul u tzii viyoq'ax u aanima va'l ch'oonal ye'saj i tz'aj iya'ab'. K'uxh kam ko'xh ech iyoq'ax nib'ane' oj ye'na'al iuyu'ch'ta'kama ta'xh nitalva aas ch'oonale oj nitile' ye'tz'ajel tuch' vitxumb'al oj vetzko'xh sik'u'l nib'ante niko'xh ichiivatzi tan xo'veb'al echa' oj ye'kko'xhtoke'b'al sa ib'ante, echa' oj niyansa nik'axb'ixsa, niteesa vitxumb'al tu b'ey nitoksa xo'val k'atza nitoksa iyaab'il, ojnichajb'en sinaj utz ye'k imol, b'an kam sa b'anaxte utz oj kam sab'anaxutz sa b'en tu tze' ti' echa' va'l tal u tzii, ka'va'l oj o'va'l ya'ab' sa b'en ib'an tu tze' ti', ye'xhab'il sa toksatib' ti' echa' oj kam v'atoj ipaav sa ib'an majte echatko'xh sa b'anaxte ti' oj nik'axb'ixsa niyu'ch' va't aanima tu vib'anone'."

Kaava'l ika'k'al 24 tachul u tzii. Sa jalax u tachul u tzii 151 junalaval ivaaxajk'al u tachul ub'en chil tu tze', u tachul va'l oksalka 17-73 tu viq'esal u tzii tu tx'ava'il lxi'm, utz ech mikaa ech tza':

Junlaval ivaaxajk'al u tachul u tzii 151. Vib'yax tu yaab'l u b'e'q'el nitelu'l chin sitzi'. Ab'il ye'ootzajintetz u yaab'il va'l tza' tan ye'kko'xh talche' nimotx ib'oy va't imol u aanima oj atil u yaab'il ti', untz'uj la chab'al ixochlu u aanima utz vet ootzajili as vet tokeb'e va't ixoj utz sa txaypu b'en tu tze' ka'va'l oj kaava'l ya'ab' sa b'en ib'an tu tze' ti'. Untz'oj aatz u aanima ye'sajen itz'aj iya'ab', oj aanima ye'tz'ajel itxumb'al tootzajle pek vetzsik'u'l nib'ante, ech aatz u k'axb'ichil sa kapajuli satoxpajuli ti' talax itziil oxpaq'il iveete'.

O'va'l ika'k'al tachul u tzii 25. Sa imolotib' tuch' u tzii vajlaval ivaaxajk'al156 ka'va'l tachul u taq'axb'en tu tze', vet oksalka tu tachul 17-73tetz u nimla tzii tu tx'ava'il ixi'm, utz ech nimaaka ech tza': vajlaval ivaaxajk'al156 ka'va'l sa aq'onili va'l yesajen itz'aj iya'ab' utz nitaq'online' niyutz'ax tu aq'on sa ok tu ach tuch' q'u tetzk'aaol. Ab'il ni oksan talaj nitxa' tu aq'on utz ye'k itxa'kte, oj sa chab'ali ech sa aq'axb'en tu tze' echa' va'l nital u zziiti' sa b'en ib'an ka'va'l oj kaava'l ya'ab' tu tze', aatz vichoom sataq'e unk'alal mil oj o'k'alal mil puuaj'."

Vaajil ika'k'al tzchulu tzii 26, sa jalax va'l atilka tetz u nila tz'ib' Il tetz u tu'al u zziitetz b'enchil tu tze' ti'vik'axb'eb'al tachul 17-73 tetz unimlaq'atoltzii tu tx'ava'llxi'm, ech talax niba'n tza':

"NIMLA TZ'IB' III

Yit' b'a'nkoj ik'u'l ti' u majo'm utz sa choon ti' u tokeb'et u ixoj tetz q'u aanima nib'an k'ajachil tuch' vichi'l'".

Jujva'l ika'k'al tachul u tzii 27. Sa jalax val nital u tzii tu ma'l k'ujul, tetz u nimla tz'ib' III tetz u tu'al va'l nitaq'on b'en tu tze', va'l oksamal tu u tachul 17-73 tu nimla q'atb'al tzii tu tzii tu tx'ava'il ixi'm, utz nital echtza':

MA'L K'UJUL I Ti' u toke'b'el u aanima

Vaxail ika'k'al tachul u tzii 28. sa jalax viyolon u tachul u tzii 173 tetz u tu'al va'l nitaq'onb'en tu tze'va'l oksamalka tu u tachul 17-73 tu nimla q'atoltzii tu tx'ava'il ixi'm, va'l nital echtza':

Oxlaval ib'elek'al 173 tachul u tzii ti' vipaav tu toke'b'el u aanima. Ab'il tuch' ch'ao niq'ostib' oj nik'axb'ixsa tuch' yol saveeti sa b'enxochoni tuch' vib'e'qelech satechatib' u kajaal a'chixh u b'anon oj yit' a'koj loch echen sa ich'oti tu va't aanima majte ech sa elu'l itziul, oj tilko'xh ib'i'ch'vub'en tuvichi'l ti' tilche' ab'il u aapaav tuch' vichi'il k'uxh tiko'xh sa chab'alik tuch' vichi'il, oj atilvatioj as nib'an ya'al taq'axb'en tichi'l va't aanima, outz sa chab'ali as niko'xh itx'ii aanima tukam ech aq'axb'en tu tze' tuch' vaaxajil oj kab'lavoj ya'ab' ti' vipaav vet ib'ana'.

Oj ta'xh b'anel txoxel nib'an u paav tan ni'xh iyu'ch' u aanima va'l ch'oonale ya'saj topon kaalaval iya'ab', oj tu va'j aanima ye'tz'ajel vitxumb'al niko'xh itxaktxa'pu itxumb'al ye'ninache' kam nib'ane', k'uxh ye'kam nib'ante oj niyu'ch' tu aq'on tan paav va'l tzi', tan aal niyansa vitxumb'al, niko'xh tixva utz yit'b'a'nkoj kamko'xh sa uuleb'eli.

K'uxh ye'b'itoj sa itx'ol talche' tan sa'texh ib'an tivi' q'u q'atoltzii kam ni tale', tan k'uxh kamko' va'toj paav sa ib'ane', sa'texh kuyli tan oj ye' ninache' kam nib'ane', pek oj sa k'ulelali paal iv isa elku u aanima va'l tiichaj tatine'.

B'eluval ika'k'al tachul u tzii 29. Sa imoltib' tuch' u tzii 173 ka'va'l tetz u tachul u b'enchil tu tze', u tachul val oksamalka 17-73 tetzu nimla tzii tu nimalq'atol tzii tu tx'ava'il ixi'm, echtoke' nital ech tza':

Oxlaval ib'elek'al Tachul u tzii 173 ka'va'l q'oselchit nib'ane' ech nib'an u vi'b' tuch' tx'iichelchitu'. Ab'il tuch' q'oso'm nib'an va'j kam echa' ti' vi'aib' oj yit' aya'lkoj ik'u'l u ixoj tan atil tze' ti' ta'xhtek nitoke'b'e utz kanchajko'xhtu', a' ni yansa vitxumb'al, niyansa tilon tu q'osb'e'm nikaaka techlal, tan k'uxh tzumlelnal tuch' oj nipaal ik'u'lte uta sa'koj veeti sa kalab'tziuli utz sa oke'b'eli, ye'xhkam nimotx inuk'tib'ilaj aa' u mampaav nimotx tuche', utz aatz va'l tzi oke'b'emal nib'anle' utz tiira paav nib'ane' oj sa chab'al ixochle' tan sa b'en ib'an o'va'l oj vaaxajil ya'ab' tu tze'. Ye'kko'xh tatin sivatz ta'xhb'anel ni yu'ch' me'b'a ch'oonale' txumb'alivatx ye'saj topon tu kaalaval iya'ab' oj ye'tz'ajel itxumb'al u aanima va'l vet iq'ala'ok tan xo'veb'al oj tootzajle k'uxh ye'koj tootzaj mamjet tan ta'xh b'anel sa b'en tu tze' ti' tan niko'xh ib'an txumb'al ivatztaq'o niko'xh tokeb'e a' niyansa u titz'ab'al.

Oj la ku'tu k'aa u aaniam tu va'j q'u paav tza' tan ye'xhab'il ve't satoksatib' ti' sa'nal ichoob'oj tu tze' ech nalen oj la'paj ib'ana sa'pajchit q'aavb'en, k'uxh kamtexh va'toj ipaav la ivatz q'atoltzii ye'ko'xh ti isa ultiq'o.

Laval ika'ka'l 30. Sa jalax u tachul u tzii 174 u tachul u tzii va'l oksamalka 17-73 tu q'u q'esal q'atoltzii tu tx'ava'il ixim, echtokka vet ib'ana tza':

Kaalava ib'ele k'alTchul u tzii 174 u taq'ax iyak'il u b'enchil tu tze'.

U b'enchil tu tze' ti' vipaav echa' va'l ni tal ti' u tachul u tzii nital b'axal, nimotx toksatchul oxtanulen echa' ti q'u kam tza':

- 1°. Echa' ti vib'anone' jikchit vetzsik'u'l vet ib'ana, ka'va'l ojojva'l motx ixaane vet ib'ana.
- 2°. Echa' u aanima techal ik'axb'e txumb'al ivatz, ti' q'esla aanima, utz txaypinaj tu yaab'il, ye'kante' ninache' kam nib'ane' oj kam nitale', utz ye'xhab'il ma'j ni ilon, utz niko'xh itx'oltib' sijunal.
- 3°. Aatz u aanima va'l sa ch'ao'in tuch' arkapus, oj echa' as q'ab'are'l, oj sijel va'j kam taq'o, echa' u xajtze' niteesa ivi' aanima tu be'y, oj kam ko'xh va'toj kam lochon, nitak'ay iyak'il taq'o utz techalte' ninach taq'o uz niq'ab'ansa, nitek ich'u'jtu taq'o, kamtexh nib'ane' ye'nikanve't ilo'm oj aanima ma'ltexh iveet nib'ane' nitek iyuq'pixsa vitxa'k'o'n nisutiilsa vivi' taq'o.

- 4°. Untz'oj sa ik'axb'ixsa ma'l ixoj as atil tu tiichajla yaab'il,oj sa ib'an va'j ipaav as atilok a' teutz a'chit mampaav sa ib'ane' tzi'.
- 5°. Untz'oj aatz ub'anoltetz anko'xh tu titz'ik tatik vetib'anvuje' vetik'axb'ixsa, oj aq'ol ma'j chusb'al, nikole', nixee, nitilb'e, nitoksatib' ti', echa' ik'uleltib', oj ik'ulelichtib', nimotx imolotib', oj ni'ch imolotib' tuch' u k'axb'inaj oj titz'in tatzik, atilmotx tatin tib'ilaj vet motx ku'tupaav, utz aatz u tzii tan ye'k itz'in atzik tuul.
- 6°. Oj echa' ti' viye'xtxojla ib'anone', aatz u b'anoltetz sa ib'oy va't aanima tuch iu yaab'il va'l iq'omal taq'o, a' ni aq'on va'l ab'ilko'xh nitoke'b'e tuch' vichi'l, yak ik'axb'ixsa va't aanimam ta ye'k itz'aklil u yaab'il va'l nipaasabe'n xe' va't aanima.
- 7°. Oj aatz u b'anoltetz a'onom tetz va'j nimla q'atoltzii tan ye'koj jatu saje' u tzii ti' k'uxh aq'oninnajtetz, oj va'j aq'onon tu q'atb'al tzii k'uxh kamtekoj u tijle'm atile, tan oj nipaavine' tan jatukoj ye'k sa aq'axb'en tu tze' ti' vipaav oj kam vet ib'ana.

Junlaval ika'k'al u tzii 31. Sa jalax tatin u tzii tu o'va'l k'ujul, tetz u nimlatz'ib' oxva'l k'ujul III tu ka'b' u' tetz u tachul va'l oksamalka 17-73, tunimla q'atol tzii echtoke' nital ech tza':

“O' K'UJUL V Ti' u paav oj ye' ni taq' iqu' tuul as sa chooni oj oke'b'emal ixoj taq'o”

Kab'laval ika'k'al tetz u tzii 32. Sa jalax u tzii 108 tetz u tachul u b'en chil tu tze', va'l oksamalka tu u tachul 17-73 tetz u nimla q'atol tzii tu lxi'm tx'ava' ech vilone' tza':

“vaaxaj laval ilaak'al) u tzii 188. Nitoksatib' u aanima ti' va'l vet oke'b'eli. Ab'il sab'anon, sa ib'ane' va't aanima isa', ech sa yolonti' kamech vet ib'ana as vet toke'b'e tan nojchit ch'oonale sa'koj itx'ol talche', aye'n unma'l oj ye'tz'ajel inachb'al, niko'xh isotz ik'u'l k'uxh sotzel koj ik'u'l u aanima, pek oj al vet sik'u'l vet ib'ana ta'xh b'anel sab'en ichoo tu tze' tan yit' b'a'nkoj va'l vet ib'ana, sa b'en ib'an oxva'l, oj o'va'l ya'ab' tu tze'.

Oxlaval ika'k'al tachul u tzii 33. Sa jalax u tzii 189 tetz u tachul u tziiook najka tachul 17-73 tetz u nimla q'atoltzii tu lxi'm tx'ava' tetz aanima kajayil, ech toke' ni tal ech tza':

“b'elelaval ilaak'al tachul u tzii, 189 ech sa uch okich'op ti' tilax va'j kam tuch' vijatxax q'u kam ti' vik'uchax vib'eq'el u ixoj tu q'u talajni txa', oj nipaxasapaal itziil. Ti'ko'xh va'l tzi' ab'il vet aq'on nin ti' ik'uchle', sa b'en tu tze' oxva'l oj o'va'l ya'ab' sab'en ib'ane' ab'ilkoj tech ti' ilochche', a' satxay pu u b'anoltetz, ab'il unb'anon.

Aya' va'l vet aq'on tzii as nik'uch'elu'l u vi'ib' tu talaj nitxa', tan aatz va'l tzi' tan tetz aak'u'l aanima atiltek itxumbal ti' u kam tzi', aye'n unma'l oj ye'tz'ajel itxumb'al u aanima, tootzajle, oj ye'tootzaj tan niteesa ivi' aanima tu b'ey as nisaji.

Oj atil ma'j ich'ich'k'uchunsab'tetz vatzib'al utz nichajoko'p talajnitxa' ti' isajil u vi'b', tan tetz ko'xh aanima atil itxumb'al ti' ukamtzi', echniku'en ilochtib' ti' u tootzajib'al tan tootzajnale.

Oj nichokva'toj txumb'al ti' ik'uchax tu talaj nitxa' as nik'uchte kamb'anel tu vichi'l u ixoj t'u'lele ye' oknaj toksa'mnitiil u nitxa' tan ma'l mampaav va'l tzi'.

Utz k'uxh kamko'xh va'toj txumb'al nichoke' asnik'uch paal kamb'anel tu vib'e'q'el u ixoj, aatz u nitxa' tan atnib'enkute, kam nituche' kam nib'anle', choopihitetz tan ch'oonale ye'saj itz'aj iya'ab' anal sa okxe' iq'iisaj.

Kaalava ika'k'al 34. Sa jalax u tachul u tzii laval ilaak'al 190 tetz u tachul ub'enchil tutze', aya' va'l oksamalka tu tachul 17-73 tetz unimla q'atoltzii tu lxi'm tx'ava' echtoke' nital ech tza':

“Laval ilaak'al tachul u tzii 190. Vixo'vixsale' tuulnitoke'b'e. K'uxh kamko'xh sa tuleb'e tan ye'koj sa elu'l itziul, tan ye'kkam mujel tatine' utz yit' aya'alkoj ik'u'l u aanima, kamal nitale' as sa ole'ti' xo'vixsale' tuulni toke'b'e ech ni'xh ib'an tokti', oj nitoksa yol tivi', nib'oy tu yol, niyolon tuch', nitoksa ison, va'toj vatzi'b'al kajayil, oj ivaztib'al vichi'l, ni'xh iyansa u tatin toke'b'al ti' u tilone' ni teesa iq'ii as aanima, tuch'ko'xh vet ik'uch q'u vatzi'b'al tzi' ech sa b'en ib'an ma'l oj oxva'l ya'ab' tu tze' ti'. Analko'xh nib'anje' tib' tan ab'ilkoj un alonte as sa ik'uche' ijunal sa taq'b'en tib' tu tze', niko'xh tokje' iq'ii sijunal, nib'anb'e oj nib'an tuche', nitek taq' tilone', itoxpajtek iyansata', a'niyansa u aanima va'l vet ex b'anon tuche' tuch' va'lnipaasan tu q'u ch'ich' paasab' vatzi'b'al ti'tan ye'k tu' ti' kamtoke'b'al nipaasa q'u kam ye'kko'xh toke'b'al tan a'ko'ju taq'on as sataq' elu'l u t'u'lich tuch' q'u aanima nimotx ivi'atib', utz vik'ajachilko'xh nib'anonje',oj ta'xh un alonte va'j titz'in tatzinkonilnitaq'vub'en, kamko'xhva'toj vatzi'b'alil tan sa'nal atin tu'ti'ech saveeti sa ipaab'en tu q'uch'ich' , kamko'xh yolonb'alil,ti'tan yit' ivatzib'alkojuitz mampaav va'l tzi', tan ye'k toke'b'alti' ib'an tuche' oj sa ipaasa tan sa'nal taltu vib'aal ukam va'l nitalax telu'l vajsaj ech b'a'n taq'o pek oj sa'ko'xh toksavitxumb'al tan xo'veb'al tan ab'lchajtexh nib'anon q'u kam, pek atilchit b'anel tetz jununkam ech atililochb'alti'taq'o.

Untz'uj sa chab'ali, echtoke', sab'en tu tze', ka'va'l oj kaava'l ya'ab' sa b'en ib'an tu tze', oj kamko'xh va'j nichuli ib'anle' as niyaan u tzii ti',echa' q'u b'itz, oj vatzi'b'al, oj kamko'xh va'tioj kam, tan sa'nal ab'il tu vib'aalech tx'anelko'xhta'q'o, xo'veb'al q'elax u tzii, oj ye'k sataq'tzii u b'anoltetz uchee', tan yeka', pek oj sa'ko'xh ooksa vatxumb'al atiltze' ti'.

O'laval ika'k'al 35 tachul u tzii. Sa jalax vib'ii u tzii tu vaajil k'ujul VI tetz u nimla tz'ib' oxva'l III tetz ka'va'l u' II u tachul u tzii tetz b'enchil tu tze', u tachul va'l oksamalka 17-73 tetz nimla q'atoltzii tu tx'ava'il ixi'm, echtoke', nital echtza':

“VAAJIL K'UJUL VI

U tzii ti' u toke'b'el q'u ixoj ni yuch'e''

Vajlaval ika'k'al tachul u tzii 36. Sa jalax u tzii tu u tachul jun laval ilaak'al 191 imol, va'l nital u tzii tachul 17-73 tetz nimla q'atoltzii tu tx'ava'il ixi'm, echtoke', nital echtza':

Jun laval ilaak'al tachulu tzii 191. Imol, tuko'xh unmu'k'ul nitoktivi', as niteesatib' tu b'ey tuch' u vinaj. Nik'ayiok vichi'lte. U teesat tib' tu b'ey ma'l q'esla aanima niko'xh tel joy u vinaj ye'k va'j ipuuaj u ixoj nitaq'e,ti' tab'il itziiul as nichit ik'ayitib' as ye'ko'xh tiitokyol tivi' as nik'ayitib' tuch' vichi'l untz'oj sa ab'ili sa xochpi utz o'va'l oj laval ya'ab' sa b'en ib'antutze'ti' utz sa ichoo u laval itoxk'al mil, oj o'k'alal mil puuaj''.

Jujlaval ika'k'al tachulu tzii 37. Sa jalax u tzii tu u tachul kab' laval ilaak'al 192 imol u tachul va'l u tzii nitaq'on b'en tu tze' va'l oknajka tachul 17-73 nimla q'atoltzii tu tx'ava'il ixi'm, echtoke', nital echtza': Untz'oj tuul nimotx teesatib' tub'ey tuch' vichi'l yuch'elchit tatine' tiira ye'nitaq'ax ipuuaj.

Oj aatz u b'anaoltetz junaltitz'in tatziktib' tuch' va'lk'axb'inaj,oj a' vet oksan yoltivi' ti' u kamatzi', niloche',nitoksatib' ti' ilb'emal taq'o ik'u'lelnaltib'tuch', oj jatxeltib' tuch', oj anko'xh nitx'a'n tuch', oj ni'nal etechb'un tuch'tu tatib'al, kamal imolnalko'xh tuatib'al tuch' itxutx ib'aal.

Untz'oj sa'ko'xh xe'to'k ti' ye'kko'xhtoke'b'al nich'aoi, kamalnipaal sivi' tu viyolone' utz paav."

Vaaxajlaval ika'k'al 38. U tzii tu oxlaval ilaak'al 193. Tetz u tzii tetz u b'enchil tu tze', tachul va'l u tzii nitaq'on b'en tu tze' va'l oknajka tachul 17-73 nimla q'atoltzii tu tx'ava'il ixi'm, echtoke', nital echtza':

“oxlaval ilaak'al 193. Vib'anax u vi'ib' tuch' tal ixviaak ye'saj itz'aj iya'ab'. Utz ab'il teku'en as niko'xh ik'uch'elu'l vatzsaj u toxva' aanima, kamko'xh ech iveet nib'ane' tuch' talnitxa' ye'saj itz'aj iya'ab' niko'xh itx'iiva'jtetz tuch',ti' oj kamko'xh nitala'tzi'lok te utz nib'en ik'u'l u nitxa' ti', ta'xh isa' sa opon tu u tacha'v tuch', ye' nitaq'opon sik'u'l utz sa b'en tu tze' ti'. Sa b'en ib'an o'va'l oj vaaxajil ya'ab' tu tze' ti', ye'kxhab'il sayansan k'uxh kam va'toj ipaav sa ib'ane' tu tzii tu va't q'atol tetz u tzii.

B'elelaval ika'k'al 39. Sa imolotib' tuch', oxlaval ilaak'al 193 ka'va'l Tetz u tzii tetz u b'enchil tu tze', tachul va'l u tzii nitaq'on b'en tu tze' va'l oknajka tachul 17-73 nimla q'atoltzii tu tx'ava'il ixi'm, echtok'e, nital echtza'.

“oxlaval ilaak'al 193. Ka'va'l ni q'aav inuk'ti' ka'va'l ixaane', ye'ko'xh talche', nipajchit q'aav ib'an u vi'ib' ka'va'l ixaane'. Ab'il anatko'xh nipaj ba'nonje'tib' oj titoxva'tek aanima, ak'u'l lachaj aanima, axhib'i tan tootzajnale, kamtexh nimotx imoxb'evtib' utz katexh iveet nimotx ib'ane' ta'xhtua' va'l nimotx ik'ultib' iyol tootzajnaltexthtib' aak'u'lteku'en ojkamko'xh vet tala'tziite ech vet taq'ka tib'te loq' ye'xhkam ni nojpixsa va'l vet tala'atziite ech sa xochon u u ixoj ech sa b'en tu tze' Oxva'loj o'va'l ya'ab' tu tze'.

Unk'alal tachul u tzii 40. Sa jalax u tzii tu tachul kaalaval ilaak'al 194 u tzii va'l nitaq'on b'en tu tze' va'l oknajka tachul 17-73 nimla q'atoltzii tu tx'ava'il ixi'm, echtok'e, nital echtza'.

Kaalaval ilaak'al 194 vipaxsal paal vitz'i'b'alq'u t'u'lich ixviaak ch'oonale ye'saj motx itz'aj iya'ab'. Oj ab'ilko'xh sa aq'on elu'l vatzi'b'al tu q'u ch'ich' k'uxh ye'ko'xh ilel ab'imal loq' aatz sa ib'il itziil tu titoxva' aanima, sa chulin iveete', loq'ko'xh nichantixsa iveete echa' va'j vatzi'b'al ye'tootzaj vib'aal, echa' tuul ivi' aanima ta'nna' va'l sa xochon ti' k'uxh ab'iltexhtu tan kajay ch'ooaj nimaj ni ootzajin, utz atil aanima ye'tz'aje' itxumb'al utz nisaji, tuul nib'an u vi'ib' xo'veb'al sajilok, tan mam yansa'm nichusvu q'u talaj nitxa', oj la chab'ali ech sa aq'ax b'en tu tze', vaajil oj laval ya'ab' tu tze' ti' utz sa chooni tuch' laval itox k'al mil puuaj Q.50,000 oj o'k'alal ika'q'oq' puuaj Q.500,0000 sataq'e'.

Ma'l itoxk'al tachul u tzii 41. Sa imolo tib' tuch' u tzii o'laval ilaak'al 195 ka'va'l sa imolo tib'. Vipaxsal paal vitzi'b'alq'u t'u'lich ixviaak ch'oonale ye'saj motx itz'aj iya'ab' nitek taq'b'en ik'a'y. Oj ab'ilko'xh sa aq'on elu'l vatzi'b'al tu q'u ch'ich' k'uxh ye'ko'xh ilel ab'imal loq' aatz sa ib'il itziil tu titoxva' aanima, sa chulin iveete', loq'ko'xh nichantixsa iveete echa' va'j vatzi'b'al ye'tootzaj vib'aal, echa' tuul ivi' aanima ta'nna' va'l sa xochon ti' k'uxh ab'iltexhtu tan kajay ch'ooaj nimaj ni ootzajin, utz atil aanima ye'tz'aje' itxumb'al utz nisaji, tuul nib'an u vi'ib' xo'veb'al sajilok, tan mam yansa'm nichusvu q'u talaj nitxa', oj la chab'ali ech sa aq'ax b'en tu tze', vaaxajil ya'ab' tu tze' ti' utz sa chooni tuch' laval itox k'al mil puuaj Q.50,000.00

Ka'va'l itoxk'al tachul u tzii 42. Sa imolo tib' tuch' u tzii o'laval ilaak'al 195 oxva'l sa imolo tib'. vipaxsal paal vitzi'b'alq'u t'u'lich ixviaak ch'oonale ye'saj motx itz'aj iya'ab' nitek taq'b'en ik'a'y. Oj ab'ilko'xh sa aq'on elu'l vatzi'b'al tu q'u ch'ich' k'uxh ye'ko'xh ilel ab'imal loq' aatz sa ib'il itziil tu titoxva' aanima, sa chulin iveete', loq'ko'xh nichantixsa iveete echa' va'j vatzi'b'al ye'tootzaj vib'aal, echa' tuul ivi' aanima ta'nna' va'l sa xochon ti' k'uxh ab'iltexhtu tan kajay ch'ooaj nimaj ni ootzajin, utz atil aanima ye'tz'aje' itxumb'al utz nisaji, tuul nib'an u vi'ib' xo'veb'al sajilok, tan mam yansa'm nichusvu q'u talaj nitxa', oj la chab'ali ech sa aq'ax b'en tu tze', ka'va'l oj kaav'al ya'ab' tu tze'ya'l nitak'b'u vipaav.

Oxva'l itoxk'al tachul u tzii 43. Sa imolo tib' tuch' u tzii o'laval ilaak'al 195 kaava'l sa imolo tib'. Tuch' u tachul u tzii tetzunimla q'atol tzii tu tx'ava'il Ixi'm. Echtoke' ni tal ech tza':

Kaava'l itoxk'al tachul u tzii 44. Sa imolo tib' tuch' u tzii o'laval ilaak'al 195 kaava'l sa imolo tib'. Tetz u tzii va'l niq'on b'en tu tze' aya' u tachul oknajka 17-73 tu nimla q'atoltzii tu tx'ava'il Ixi'm nital ech tza:

"O'laval ilaak'al 195 ito'va' oj kamko'xh ech ipaavine' yak sa txaypoj ti' u ye'xtxojil nichuli. Sa'axh ichooe' echa' va'l nital u tachul u tzii tza': 173,188,189,193, 194, 195 ka'va'l 195toxva' aanima sa ak'b'i ka'va'l oxva'l oj aatz u aanima tiira k'axb'inaj taq'o utz ye'sajen itz'aj iya'ab', o paalnajteek kaalaval iya'ab'; jatpajulko'xh sa'motx b'itul tuul oj sa ch'oonale ye'sajen topon kaalaval iya'ab' ech ka'tanul u paav sa oksal ti' u b'anolye'xtxojil aye'n unma'l oj ye'saj topon tu laval iya'ab' "

O'va'l itoxk'al tachul u tzii 45. Sa jalax u tzii jujlaval ilaak'al 197 tacchul u tzii nitaq'on ben tu tze' 17-73 tetzunimla q'atol tzii tu tx'ava'il lxi'm. Echtoke' ni tal ech tza':

"Jujlaval ilaak'al 197. Ojab'il sab'anon u paav tza' echa' va'l nital u nimla Tz'ib' III tetz ka'b' tu'al II aya' va'l nital ech toksal sab'anaxi ech u tatine' tza':

- 1°. Echtoke', oj ab'il sa chab'al tu nimla q'atoltzii tan atil ti' ichokle', ab'il nitaq'onini ti' u onkonil cheel a' ni ilon kakajyil aya' u nimla jatxb'al vatz.
- 2°. Loq' echenchit sa atin ukuyuiib' oj a' sa lon u k'axb'inaj, satz b'en ichoo tu tze' oj ye'ka tan aye'n u ya'teb'al yol tzixe' u k'axb'inaj.
- 3°. Oj vet toksal u xochb'al tan kamtere'nkoj ech iya'e' tan u tziitek sa aq'onin tuch' a'tek sa alon sa b'anaxte'l u aapaav, sa'koj veeti ab'il sa chijon.
- 4°. Aatz u q'eal q'atoltzii tan ke'chtere'nkoj saach tzixe', tan a' nitx'olon inujul kajay q'ul ixo'l q'u aanima kajayil, tan oj a' k'axb'inaj u ch'oo, ab'ilkoj ni txakb'a'tib' ti' vilochche' echtoke, nitek ikaa sivatz, oj ab'ilko'xh sa xe'to'k ti' tan xo'veb'al, echtoke', nitoksatib' ti' u toke'b'al kajay q'u nitxa' ch'oonale ech sa tib'i inujul kam ti' niyu'chva tan yit' aq'onotekoj tan ye'saj itxake' viyak'il ti' q'u kam, utz kantu niko'xh ik'axb'ixsa ta'xh nitalvutzik as q'esala sivatz.
- 5°. Aatz u nimla jatxol vatz tan a'chit kutxutx kub'aal nitoksatib' ti' q'u aanima k'axb'naj utz me'b'il tetz ye'k ipuuaj.
- 6°. Aatz kajay q'u les a'tx'ololtetz inujul kajayq'u kam nituche', a'chit q'u'l nitoksatib' ti' oj k'axb'inaj u aanima, echtoke'nisavsa oponu u aanima va'l txakleti' q'u nitxa' tan txumb'al ivatz, ab'il sa tzujb'en sa'tztek kamtu va'y tzik, ech u taq'onin kajay q'u nimlachaj q'atoltzii tu nimal jatxolvatz."

Vaajil itoxk'al tachul u tzii 46. Sa jalax u tachul u tzii 198 tetz u tzii nitaq'on b0en tu tze' aya' u tachul va'l oknajka 17-73 echtoke' nital ech tza':

"Vaaxajlaval ilaak'al 198. U tu toko'p tu tze'. Aatzu b'anoltetz u paav echa' va'l nital u tachul u tzii nital tu nimlatz'ib' III tetz u ka'b' u' II tetztachul u okich'op tu tze' ojkamchajk'oxh vib'anone' aal sa'tere'n sukilje' kam ti'ech k'alax b'en tu tze' ni tal ech tza':

1°. Oj aatz u aaniam b'anol tetz u paav a'ye'n tu salo'k a', sa aq'axbe'n tu tze', ech ojchalb'en tu u tenam, loq' ma'tnal ichootb'oj tu tze' echa' va'l nital u tzii.

2°. Aye'nchit unma'l oj aq'onom tetz u tzii utz a' unb'anon u kam ye'xtxojil, ech sa b'anax ixochle', sapotzon viq'esal ti' ech tiira sa eesal u taq'on, k'uxh a' ni alon q'u kam oj aal nib'anon, nitaq'b'en ik'a'y q'u kam ech sa b'en tu tze' la elu'l loq' ye'kan tijle'm tu u taq'on.

3°. Oj aatz u b'anoltetz itzayte q'esala tatin ti' u tzii, utz ta'xhtexh okoj u tetz, tootzajle as ye'ksaveeti sa b'anax u onkonil tuch' va't aanima, tan vetztek sik'u'l vet ib'ana, echtke', tiira sa k'alax b'en tu tze'.

4°. A' imol u q'esal va'l vet aq'onin tuch' oj kamko'xh vet oksik'u'l, nitexh vitxumb'al ti' ib'anaxva'j kam ijunalko'xh nititz'a ib'anle', utz tuul nitoke'b'e aanima, itzayte oj atil tijle'm tu xo'l saxochpi ech sa eesal tu aq'on ech tiirachit sa yansal q'u tu' tetz u taq'on.

Jujva'l itoxk'al tachul u tzii 47. Sa imolotib' u tzii tuch' u ka'va'l ijunlaak'al 202 u tachul u tzii nitaq'onb'en tu tze' va'l 17-73 tetz u nimla q'atoltzii t tx'ava'il ixi'm nital ech tza':

Ka'va'l ijunlaak'al 202 toxpaj u tilbe'l u aanima. Sa imolotib' kajay q'u paav echa' ti' tilb'el q'u aanima ech sa ab'il toke'b'al, oj sab'an chokpoj ech a' choon u ch'ich va'l nitijapaal aanima, oj ye'k sa ik'uchtib', ech sak'alaxb'en tu tze' tan ni'xh iyuch' aanima, ech k'ulel topon tu xochol, a' sajajon ti' jatva'l ya'ab' sa ib'an tu tze'.

Ab'il sa b'anon u paav va'l tza' sa k'alax b'en tu tze' vaaxajil oj vaaxajlaval ya'ab' olaak'al oj Q.15,00 oj o'k'alal ika'q'oq' puuaj sa taq'e' Q.500,000

Niko'xh sa'koj sa'koj aq'axtziite as sa'ko'xh ikamb'oj u k'axb'inaj k'ux tiira kamtekojsatala'atzi tan sa'koj veeti kam ko'xh sa b'anaxi.

Aatz u toke'b'al u paava tza' ti' u toke'b'al u aanima, tan ta'xh vatz ik'u'l iyuch'ax aanima tuch' vitxumb'al: Aatz va'l nik'ayivichi'l sijunal pek yit'chitechkojva'l nikue'nchit toke' q'u ixoj, pek tilayol oj b'anelko'xh tx'iieklo'xhte as sa ik'ayi vichi'l, tan kamal u me'b'i'l nibanon, utz kamko'xh ech ib'antu txumb'al ivatz taq'o, tan oj ye'sajen iq'amb'e' a' niyansa q'ul ik'aail q'ul ichi'l, aatz vijupax oko'p u tal ixviaak tu val u k'ayi'b' chi'il tan xo'veb'al a' ma'l mam paav tan oj ye'saje itz'aj ya'ab' xo'laj aanima aapaav kama k'ayimal be'n b'anli, tan a'kojchit u tacha'v pek b'anelko'xh ya'lte niko'xh ik'uchaxok u t'u'lich ixoj sivatz, utz ye'koj talche' sa kaatu tiichajla yaab'il, b'anelko'xh tu tzume'chil, tan ye'saj xe't itx'oltu k'ula'm tetzvinaj."

Vaaxajil itoxk'al tachul u tzii 48. Sa imolotib' u tzii tuch' u ka'va'l ijunlaak'al 202 u tachul u tzii nitaq'onb'en tu tze' va'l 17-73 tetz u nimla q'atoltzii t tx'ava'il ixi'm nital ech tza':

ka'va'l ijunlaak'al 202 niq'aav toksa tu ach u tilb'el q'u aanima. Ab'il nipaasab'en tu toxva' aanima, nimotx ijal q'u kam nimotx ib'an ti' u yuch'u'm loq' ta'xh b'anel niku' tu paav, nitale'l tu va'tojaanima nimotx ipaxsapaal itziil, nitek motx taq'b'en tx'akb'al ipuuaj oj tilko'xh nichuli ib'anax va'tojkam xo'laj tze' as niko'xh ichantixsa iveete', oj sa chab'ali ab'il nib'anontan sa b'en tu tze' vaajil ya'ab' oj vaaxajil ya'ab' sa b'en ichoo tu tze'.

Echa' va'l nital u tzii b'a'xal loq' ka'pajul echil oj ojpajoj echi, echa' oj nichok txumb'al ti' kam ech iveet va'toj kam echa' ti' u taq'telu'l itziil utz yuch'elchit aanima nimotx ib'ane' echa' q'u ixviaak ye'saj topon iya'ab' tu kaalaval, al aye'nchit unma'l ye'saj tupon iya'ab' tu laval tan aal pajachit nije'op ipaav."

Be'luval itoxk'al tachul u tzii 49. Sa ajalax u tachul u tzii 204 tetz u tachul u b'enchil tu tze' va'l oksamalka 17-73 tez u nimla q'atoltzii tu tx'ava'il lxi'm. echtoke' ni tal echtza':

“kaava’l ijunlaak’al 204. Ti’ vipaavin tu u kam. Aatz q’u aanima ni tal u tzii b’axa sa nimb’ixsal b’en itoxpaj, echa’ va’l sa atin tuul echa’ ti’q’ukamtza’:

1. Oj aatz mujich vet mujaxi, jupel oj k’alel, oxva’l ojnimall q’ii ye’n cheei.
2. Untz’oj echa’ va’l vet b’anax ku upaav vet ichiivatzi tu kam chil, vet ik’axb’ixsa vet teesa iq’ii echa’ u aanima va’l yoq’el, kamko’xh vet tuleb’e.
3. Oj ab’ilko’xh aanima vet ib’anva nimal tekni alon vipaav.
4. Oj aatz u k’axb’inaj ye’k sa taq’ yak’il ti’ u b’anoltetz, unchee’, tan nimna’l as mako’xh ichuli, tuch’ vitxumb’al.
5. Untz’oj aatz u aanima k’axb’inaj tu va’l vet b’anaxte, kamal vet iyansaka vitxumb’al tu unmu’k’ul oj tiira vet iyansaka.

Untz’oj aatz q’u aanima a’ niyolonku ti’ u paav echa’ va’l ni tal tu u tzii tza’,191,192,193, 193ka’va’l, 194, 195, 195ka’va’l, 195 oxva’l 195 kaava’l,202 oxva’l,tuch’ 202 kaava’l, ech sa ak’b’ixsalb’en unpate, vi’q’u’l vet qala echa’ ti’ q’u kamtza’:

- a. Sa xochon ti’ u ch’ao.
- b. Sa xochon ti’u tzumb’a’ va’l nib’anle’, sa teesa u titz’in tu vaa’t kam, echa’ oj atil tu tiichajla yaab’il, oj tuch’ k’a’nal kamal niko’xh ilakpu ivi’.
- c. Aal aye’nchit unma’l oj ye’tz’ajel itx’umb’al u ixoj tootzajle’ oj ye’tootzaj, k’uxh q’esla aanima teku’en kamal ni’chnaal ko’xh itx’ake’.
- d. Aatz u b’anol tetz oj titz’in tatzik u k’axb’inaj kamal a’ vet chusunte, nikole’, ni xee, koleltaq’o, nitoksatib’ ti’, kamal tetzzyoltib’, oj tixojich ela nimotz techb’un tuch’, oj ela ni’ch ipaal tuch’, oj itxutx ib’aal, utz anatko’xh unb’anonje’ te.

e. Oj aatz u b'anoltez kamal vet ichiivatzi' tu arkapus, vet ichus tu q'ab'a'm,tu elaq', oj tuch' ch'ich', oj kamko'xh vet ichus ib'anb'en tu q' ya'tz'b'al q'u tiichajil u aanima va'l tiira yoe'elchit itzi' ivatz,

f. Oj aatz u k'axb'inaj kamal atil tu tiichajla yaab'il.

g. Aatz u b'anoltetz paav kamal aq'onon tetz u tzii, oj aq'onon tu q'atb'al tzii, oj niq'onink'atz q'esal q'atoltzii oj aal niq'attzii.

Echtoke', sa nimb'ixsalb'en u q'ii sa aq'axb'en tu tze', oj sa ik'ultib' tuch' viyolon u tzii 202 tuch 203, utz txoxe'lchit nik'axb'ixsa animatuch' vib'anone', utz aatz u k'axb'naj kamal ch'oonale ye'sa itz'aj iya'ab' oj analko'xh kaalaval iya'ab'; tu kaava'l tak'b'ixsalb'en viya'ab' sa b'anli oj ch'oonal iya'ab' u k'axb'naj laval iya'ab', ka'pajul sa ik'b'ixsal b'en vib'en tu tze' ti' tan anal ch'oonale' laval iya'ab'.

Laval itoxk'al tachul u tzii. 50. Sa jalax u viyolon u tachul u tzii 238 tetz va'l ni tacq'onb'en tu tze', va'l oksamalaka tu tachul 17-73 tetz vitzii u nimla q'atol tzii tu Tx'ava'il lxi'm, echtoke' ni tal ech tza':

Vaaxalaval ika'b'laa k'al Tachulu tzii 238. U tatin u ne'. Ab'il sa yansan ma'l aanima atil tu tiichajla yaab'il oj ma'j aanima sa atin titz'in satoya tu va't aanima, aya' va'l vet ye'k toke'b'al ti', sa aq'ax b'en tu tze' ox va'l oj o'va'l ya'ab' tu tze' utz sataq' ma'l ichoob'al laval mil oj o'k'alal mil qetz. Aatz q'u aanima ni tz'akan echa' u q'esal aatz'ak, tuch' q'u aatz'ak, tuch' q'u k'uy nitxa', a'q'u'l sa lochon ti' talaxa inujul kamb'anel tu u paav tza' ab'il unb'anon, echa' ti' sa alaxi jatva'l ya'ab' tu tze', ti' atzi' oj la tzab'ali niko'xh ib'anb'a'nil tu aanima as nib'antuche' ti tilax titz'in ye' ni tale', sa aq'ax b'en tu tze' tiira sa b'en tu tze' ye'k ichoob'al sa taq'e' tan ka'tanul u vichool sa ib'ane' echa' ti' u paav ni tal u q'u tzii b'axal.

Jualaval itoxk'al tachul u tzii 51. Sa jalax u viyolon u tachul u tzii 238 tetz va'l ni tacq'onb'en tu tze', va'l oksamalaka tu tachul 17-73 tetz vitzii u nimla q'atol tzii tu Tx'ava'il lxi'm, echtoke' ni tal ech tza':

**“B'elelval ika'b'laa k'al Tachulu tzii 239.
U teesa u tal nitxa' tu va't kam.**

A'b'l sa eesan u tal nitxa' anal titz'pe' sa toyab'en oy sa ik'ayib'en, sa aq'ax b'en tu tze' echa' va'l ni tal u tzii vaaxajil oj laval ya'ab' tu tze' utz sa taq' ichoob'al o'k'alal mil oj o'k'alal milqetz.

"Kab'laa k'alaltachul u tzii 240. Oj ye'k tetchb'ub'al oj sa'ko'xh lakpu ivi' sik'atza. Ech sa aq'ax b'en tu tze' o'va'l oj vaaxajil ya'ab' tu tze' utz sa taq' ma'l ichoob'al o'k'alal oj o' k'alal mil tuch' va'l niko'xh itxub'a'le' ab'il:

1. Oj vet ex itz'ib'a tu tz'ib'ab' ib'ii aanima vet ko'xh ichuli va't b'ii, oj kam ko'xh sa ichuli tuch' vitxumb'al niyansa va't b'ii, utz vatzchit ik'u'l ichulil itz'ib'at va't b'ii ye'xhat unb'enku te u q'u tz'ib'anal tetz kajay aanima, sa ku' tu ma'l txub'a'l sa.
2. Sa un muje' oj sa vale' vetz sun sa un b'ane' sa veesakatu ach u vitz'in ye'kan toke'b'al ti' q'u vetz atile, echkala yit' aanimakoj tilone'.
3. Sa un tz'ib'a sa b'en un tz'ib'a vib'ii tu tz'ib'ab'tib' kajay aanima as sa'ko'xh unchuli va't b'ii sak'oxh untxub'a'li q'u aatz'ib' ye'xhkam nivale' oj in inan pek niko'xh un k'am va't b'ii.

Aatz u aq'onom tu q'atb'altzii ye'n ich'oti' ta'xh vet itz'ib'a echa' va'l nitalax oko'pte utz txub'a'l u b'ii chulimalku'en taq'o u b'anoltetz, tiko'xh va'l tzi' sa b'en tu tze' u aatz'ib', vaajil oj laval sa b'enib'an tu tze', utz sa'motx yansal q'u tu' tan ka'tanul u paav sa k'onaxje' ti' vipaav echa' va'l nital u tzii b'axa ye'k ichoob'al sataq'e' tu tze' sa b'en ichoova ye'xhab'il sa iq'on elu'l tan ti' vitxub'a'le' vet itz'ib'a.

Oxlaval itoxk'al tachul u tzii 53. Sa ilochtib' tuch' u tzii 241 ka'va'l tetz u tachul u tzii va'l ni tal ib'en tu tze' 17-73 tetz u nimla q'atoltzii echtoke' ni t al ech tza:

"Ma'l itoxlaak'al tachul u tzii 241. Ka'va'l joyel yit' b'a'nkoj. Oj ab'il ma'j aanima as nitab'i as oyamal oj sa tib'i sa oyali, nib'an b'a'nil tu aanima as sa ik'ayite oj kako'xhva'toj ech tala'tzi'lte sa ib'ane, loq' sa'chit pontu va'l ni titz'a, ech sa aq'ax b'en tu tze' ti' oxva'l oj o'va'l ya'ab' utz sa taq'ma'l ichoob'al unk'alal mil qetz.

Utz aatz u k'axb'chil va'l sa b'anaxte yak sa yansaloj echa' oj kamva'toj sa tachva' ib'anle' tan atil untantu nimplachajq'atol tzii a'tek sa ilon kam b'anel taq'o, vipaav.

Kaalaval itoxk'al tachul u tzii 54. Sa ilochtib' tuch' u tzii 241 oxva'l tetz u tachul u tzii va'l ni tal ib'en tu tze' 17-73 tetz u nimla q'atoltzii echtoke' ni t al ech tza:

"Ma'l itoxlaak'al tachul u tzii 241. Ka'va'l joyel yit' b'a'nkoj u oya talaj nitxa'. Aatz u aq'onom tu q'atb'al tzii, oj tootzajle kam ech iveet sa ib'ane', sa taq'tzii, sa itz'ib'a ib'ii ma'l tal nitxa' oya mal, ech nib'anb'e u tu'al q'u tz'b'a'b' b'ii tu ut'eb'kin u' tetz tz'ib'ab' ib'ii kajay aanima utz elatek nitxub'a'l tuch' u aanima nitopon tzixe',ela vet motx ichuli iveet ma'l u' tuch' vet ko'xh motx ijutx'uyika tetz tu'al ma'l tal nitxa' oj vet ichoj va'toj u' ti' vilochb'al kamal vet toksaka va'toj tzii tuul ech sa lochax ti' u oya tal nitxa' oj sa chab'ali, ech sa aq'ax b'en tu tze' ti' va'l vet ichuli iveete' tzi', vaajil oj laval ya'ab' tu tze' utz sa taq' ichoob'al laval itoxk'al mil oj o'k'alal mil puuaj ti'.

O'laval itoxk'al tachul u tzii 55. Sa ilochtib' tuch' u tzii ma'l ivajlaak'alal 301 ka'va'l tetz u tachul u tzii va'l ni tal ib'en tu tze' 17-73 tetz u nimla q'atoltzii echtoke' ni t al ech tza:

"Ma'l ivajlaak'alal 301 ka'va'l. Tetz vatz ik'u'l ib'an tu u ye'xtxojil tu va't aanima tan junal txayel tib' ti' u paav. Ab'il nitoksatib' tu echa' va'l ye'kko'xh inujulutz ye'ilel ab'imal nik'ayi tala nitxa', oj ni ch'exu ib'ii talaj ne' anal itz'e'naj echa' la'tek ch'ii sa'nal tootzaji ab'il itxutx ib'aal. Oj la ab'ili ab'il unb'anon as vet toya utz vet ich'exu ib'ii, oj vet ik'am ib'ii ma'j kamnaj, ech sa aq'ax be'n tu tz o'va'l oj laval ya'ab' tu tze'."

Vajlaval itoxk'al tachul u tzii 56. Sa jalax u kaava' 4° tu ma'l I tachul u tzii aya' q'u'l amlelko'xh b'enamen tetz kajay u tzii nitaq'on b'en tu tze' aya' va'l oksamalka 17-73 tetz u nimla q'atol tzii tu tx'ava'il lxi'm echtoke', sa jalaxi ni tal ech tza':

“4°. Ti’ u ch’ao: Na’l iq’ostutib’, nik’axb’ixsa tuch’vitxumb’al. U b’axa a’ talax tuch’ iyak’il q’u aanima ti’ m’ajkam. Vika’b’ ya’ va’l nitexh tilo’ktetz ti’ va’t aanima, caway q’u kam a’ b’ennajku ti’ vib’anon u aanima, niyansa tu vitxumb’al eesamalchit iq’ii, ni’xh b’ajku’l tuch’ vitxumb’al, echa’ taq’axku’ ma’l tze’ nitaq’ tivi’ u aanima tuch’ viyolone’, ti’ oj ye’ko’xh ni nimane’ kam vet alaxte utz yoq’elchit itzi’ ivatz, ye’ nitoksatu ach oj aanima eesamalchit iq’iitaq’o, yakchit ib’ajku’l u aanima, xeenalchit taq’o, nitek ipaal vi’ u ijle’m ni’xh ib’an tok ti’ oj meemoch ko’xh u aanima, ni txub’a’li, ni yaae’, nichiiivatzi tu q’osb’al, b’iilko’xh ichoov iq’ii, ye’ nitle’ oj ma’t ikool tu aq’on. Tan sa ab’il toke’b’al oj ch’aoko’xh ku’naj tan a’tek niyansa u titz’ab’al echatko’xh majte oj atil u oj nitexh it’unt’u’lan taq’o, kamal nitexh iyolon sijunal elnajtek ivi’ tu b’ey taq’o, utz ye’xhatko’xh nib’enkute, kamal b’a’nich titz’pe’ a’ unb’anon tu q’u ib’anone’ tiira yit’ b’a’nkoj xo’veb’al vitxumb’al utz ni yansa va’t aanimatan nipoyi utz xo’vinaj taq’o.

Jujlaval itoxk’al tachul u tzii 57. Sa ilochtib’ tuch’ u tachul u tzii va’l ni tal ib’en tu tze’ 17-73 tetz u nimla q’atoltzii, tu vaajil VI echtoke’ ni tal echtza’:

“Vaajil tachul u tzii VI. Oj aatz u a’ sab’anb’elik ti’ q’u ni txa’ ye’saj itz’aj iya’ab’ echa’ oj ni taq’onin tzixe’ ta’xh nitojchaok ti’ ib’anax va’j kam, echa’ ik’uchax va’j t’u’lichixoj utz tiira choonale ye’sajen itz’aj iya’ab’, a’ isa’ sa moloko’p tere’n talaj nitxa’ tuvika’y, oj echa’ tatin va’j ixoj as sa’tek atin titz’in, niku’en ijat tatin u ixoj ye’kan nik’uch u nitxa’ nitksa vat kam, utz niyansa vitxumb’al q’u nitxa’ tu viq’iisaj, utz kamal sa’ko’xhtek toya iveete’ tan tetzkoj u aq’on, utz a’ niteesa iq’ii va’t aanima tuul oj sa chab’ali tan sa aq’ax b’en tu tze’ ti’ va’l ni chuli, a’ sa b’anon q’u q’atol tzii tx’ololchit tetz q’u paav nib’anlu tu q’u aanima kajayil.”

TO'VA' NIMLA TZ'IB' V

VIK'ALAX B'EN TU TZE' Q'U AANIMA B'ANOLTETZ U PAAV TU VA'T AANIMA

Vaaxajlaval itoxk'al tachul u tzii 58. Vichoop tuch' puuaj. Aatz q'u'l xochel ti' q'ul ipaav kam va'l vet ib'an tu u aanima, atiltoke'b'an sa'chit icoo u k'axb'inaj ti' kam va'l vet tuleb'e tuch' viyansat tu vitxumb'al, echa' ti' taq'onin q'u q'atoltzii ti' tan sa'ku'enkoj itz'ej iq'ii ti' q'u taq'onine' utz sa'nal ib'an b'a'n tu vik'axb'ichil, tuvixumb'al, u titz'ab'al, sa'tztere'n ib'an b'a'n oj ye'kane'utz a'va'l sa ilaxi kamal sa'texh talo'k sa inach u aanima loq' nojchit niteesa vitxumb'al u aanima tu b'ey, echtoke' sa'motx ichoo kajay q'u tz'akab'tib', oj sa'ko'xh taq'ka elo'ptzi' u xochol. Loq' txaye'l u b'anol tetzu k'axb'ichil unchee', ye'xhab'il sa lochon.

Aatz u puuaj va'l sa aq'ax ti' u choon a' sak'ulun q'u titz'in tatz'ik u k'axb'inaj oj ma't ikam u aanima tu u q'ii tzi'.

B'ele laval itoxk'al tachul u tzii 59. Paab'alchit tetz as sa ilax inujul tuul vitxumb'al. Echa' ti' q'u'l ni savsa as sapaal vitxumb'al b'axa echa' val nital u tzii ti' u paav, aatz u jatxul vatz nit'amb'a' ti' toke'b'al u aanima va'l k'axb'inaj ech u taq'ax nimal ik'u'l nib'an u aanima.

Oxk'alal tachul u tazii 60. Utoksal u tzii ti' q'u elq'omla xiiak echa' q'u'l nuk'eltib' ti' toke'b'el q'u aanima. Ti' vitxukax ix'e'al kam b'enel taq'o kam u paav ab'anel taq'o ti' vik'axb'ixsal u aanima, ech sa motxsalok u tzii ti' va'l niyolon ti' kajay q'u elq'om q'u'l nuk'el tib' ti' toke'b'el aanima, aatz q'u'l nojchit ok tu ach xo'l q'u kam tza' aya' q'u ch'ich' ni sajin, aya' q'u'l a'chit taq'on ti' ich'otil itziil q'u kam, ech satal ib'en tu tze' q'u aanima ti' vipaav utz ye'kan sa ichootelu'l echa' va'l ni tal u tzii ti'b'axa al b'a'n yakyek sa xochaxi oj sa jalilka u tzii echa' va'l nitale' as sa chokax q'u elq'om nuk'el tib' ti' ib'anax u paav oj sa sub'ax u aq'onin tetz u tzii tan sa ilochtib' tuch' u tzii 21-2006 tetz u q'esal q'atol tzii tu tx'ava'il ix'i'm.

► NIMLA TZ'IB' VI

U TILB'AL U AANIMA NI TXAKB'A'TIB' TI' U TILB'EL Q'U AANIMA.

Ka'va'l ikaak'al tachul u tzii 62. u tzii va'l sa b'ab'el ti'. Echa' ti' u toksat uchchilti u aanimani txakb'a'tib' ti', sa ok sal tu u taq'tu iq'ii ti' tuch' u tachul u tzii oknajka 70-96 tetz u nimla q'atoltzii tu tx'ava'il ix'i'm, tzii tetz u aq'oninchil ti' u tilb'el q'u aanima q'u'l atilok tu u tzii tetz elachajil ivatz tu vik'axb'ixsale'.

Oxva'l ikaak'al 63. Q'esal q'atol aq'oninchit tetz. Q'esal jatxol vatz aq'oninchit tetz. Aatz vib'o'q'ol q'esal q'atoltzii aq'onnn tetz kajay u tzii ti'en u kutenam, echen sa toksa tere'n q'u aaq'onnom, sa'motx tetz yolotib' sijununi, ech sa ichok txumb'al ti' kam telu'l vatzsaj sab'anax u k'axb'inaj tan atilok vatz u iltza'l echtoke', sa'xh motx tetzyolotib' tib'ilaj, ech sa' motx ichok locholtetz ti' ik'util ix'e'al, a' ilochtib'tuch' va'l ni txakb'a'tib' ti' u k'axb'inaj tukajay q'u nuk'ich aanima tu nimla tenam utz k'uxh aatenamsalo'k a'.

Kaava'l ikaak'al tachul u tzii 64. Vilochax u aanima va'l nitxakb'a' tib' ela q'u titz'ab'al. Oj tuul ni b'anax u ch'otib' tzi' ti' u paav ti' u tilb'el q'u aanima, kajay q'u q'atol tzii a' q'u'l sa ootzjin b'axa kam sa b'anaxte u k'axb'inaj, ech toko'xh unmu'k'ul sa ichok aanima sa lochon ti' ikax inujul, nojchixh vet k'axb'ixsal u aanima u tz ab'il unb'anon echchixh va'l ni tal u yochb'al oknaj tu k'axb'inaj ech sa toksa tu ilb'al echa' va'l nitala tilb'el tu utzii 70-96 tetz u q'esal q'atoltzii tu u q'atb'al tzii tu nimal tenam.

Echa' q'u aanima niqle'tza' oj nitoksatib' va't aanima aal sa'nal eesalka q'u aanima echnalen loq' sa'nal ilax b'a'nil kamchit b'anel taq'o tu vik'axb'ichil.

Oj aatz u aanima aye'n oko'p tu va't tenam salo'k a', aatz q'u q'atoltzii sa'motx ela' ok ti' ech sa'motx tal sivatz ech aatz u k'axb'inaj sa b'en chabalaj utz sa eesal vatz u ilak'oj atilka, echa' va'l nital tu u b'axa tanul tz'ib', echsa b'anaxilochchu u aanima taq'o.

Vaajil ikaak'al tachul u tzii 66. U talax inujul. Aatz viyolon tinujul u aanima va'l nitxakb'a'tib' ti' tan tuko'xh unmu'k'ul sa uchyol tuch' ti' kajj'q', echu toksal u yochb'alsa b'anli, ech va'l nijaj u tatin tu viyuch'axe' loq' a' sab'enku ti' kamb'anel tu u tatine'. Ech tiko'ch unmu'k'ul sa uchmoloib' tuch' q'u titz'in tatzik naja', pek oj aye'n tu va'ttenam tziian tu salo'k a' ti' atzi' tan aye'n tziian ech sa b'anax q'u kam ech tzi sa uch u nuk'u ti' kakajj'q' tuch' q'u titz'in tatzik, ech ye'k tz'ajo'm sa uchi k'uxh tziian atilku u aanima.

Ech ye'k sa ilax vivatz u aanima va'l k'axb'inaj tu q'u ilb'al vatzib'al tu q'u ch'ich, echa' q'u talaj nitxa' va'l k'axb'naj tuch' u xochol ye'k sa k'uchax elu'l vivatzib'al, ech ye'k sa tootzaji ab'il u xochol, k'uxh sa'koj ichok u vatzib'al, u xochol sa'koj ichab'a.

AMLELKO'XH U Q'U ALB'AL ITZIIUL Q'U KAM NITUCHE'

Jujlaval ikaak'al tachulu tzii 67. Vitziiilil u aatz'ib' ti' va'l yit' b'a'nkoj ik'u'l as ta'xh nipoch'il q'u ixoj. Niko'xh va'j ipuuaj yuch'elchit nib'anaxe'. Vitziiilil u aatz'ib' ti' va'l yit' b'a'nkoj ik'u'l as ta'xh nipoch'il q'u ixoj. Niko'xh va'j ipuuaj yuch'elchit nib'anaxe'. Oj sa paal oxk'alal q'ii ti' u tzii as ye'kan nititz'a toksal u xochb'al ech sa'paj ilchi kam sa b'anax te, ech sa b'anax tuch' va't tzii ti' vilochb'al.

Vaaxajlaval ikaak'al tachul u tzii 68. Vipuuajil. Sa alax inujul tu viq'esal u kolol tetz u puuaj ech sa ichok inujul kam sa tuleb'e ilochaxe' utz sa tal inujul tu iloltetz u puuaj echa' va'l nitaq'onin ti' tu 2009, ech ye'k sa ku'l vija'mel tu o'va'l miyoon tachul u puuaj sa b'anb'el ti', ech sa veet taq'onin q'u aatz'ib' ti' kam nituch ib'anle' tuch' ch'ao ni toke'b'el u ixoj, niyuch' aanima tu vib'anone', tuch' u tilb'el u aanima, ech sa ilaxi nitzik nimal utzii veetinaj oj ye'xhkam ech sa ilchi kam sa b'anli. Aatz ti' qu kam tza' sa aq'ax ma'l ichoob'al u k'axb'inaj ech a'sachoon u b'anoltetz u paav echa' va'l nital tu utzii.

Aatzvichoob'al u k'axb'inaj a' k'ulvo'k ti' u tzii tza', a' asa ilon ijatxpe' echa' uaatz'ib', echa' va'l tz'ib'amalka tu u tzii va'l atilnalteku'en.

Aatz vichoob'al a' elku k'atza' q'u'l ichoon q'u aanima echa' ti veet ma'j tu', tuch' ti' kajay q'u choom nituche' oj kamko'xh va'toj nib'anle' utz nitaq'ka vichoob'al latzi' sa elka.

Q'U'L SA TIQ'O TIB'TI YA'EB'AL'

B'elelaval ikaak'al tachul u tzii 69. Q'ul ijalch' Sa jalax u tachul u tzii tuch'vib'ii q'ul ik'ujul, II, III tuch' IV tuch' u nimla tz'ib' III tu ka'b' u', II, tu u tachul u tzii jujva'l to'k'al 87, tu va'l atil u b'eluval tu v'l ni sich'in q'u kam tuul, "kam ech u taq'onin u onkonla ixoj tuul, niteesatib' tu b'ey", 175,176, 177, 178, 179, 180, 181, 182 tuch' 187, 194, 236 tuch' u237 tetz u tzii va'l oksamalka 17-73 tetz u nimla q'atoltzii tu tx'ava'il ixim, tachul u tzi niq'anb'en tu tze'

Laval ikaak'al tachul u tzii 70. Atilokcheel. Aatz q'u tzii anal atilok titxa'k o'laval q'ii iq'omal taq'o ech vet aq'ax elu'l itziiul tu kajayil aanima.

**A' NI AQ'ON K'ASU'L U Q'ESAL Q'ATOL TZII, AQ'ONINTETZ
KAJAYQ'U TZII, ECHSA TAL IB'EN TU TZE', NITALELU'L
ITZIIUL TU KAJAY AANIMA.**

**A' UN VEETIK TU NIMLA Q'ATB'AL TZII U NUK'ULTETZ
KAJAYIL Q'U TZII, TU TX'AVA'IL IXI'M, TU VAAXAJLAVAL
TACHUL U ICH' TU PEBRERO TU YA'AB' KAVA'L MIL TUCH'
B'ELUVATE.**

